

Το βιβλίο το βιβλίο
σου άγαπητή

Μαρία Κουζέλλης

Τραπεζού

1913

ΑΠΑΣΑ Η ΎΛΗ

ΤΩΝ ΕΝ ΤΩ ΔΗΜ. ΣΧΟΛΕΙΩ ΔΙΔΑΣΚΟΜΕΝΩΝ
ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

ΚΑΤΑ ΤΟ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ

Περιέχων τὴν ὕλην τῶν ἐν τῇ Δευτέρᾳ, Τρίτῃ
καὶ Τετάρτῃ τάξει διδασκομένων μαθημάτων.

Kaim' Diad. lin (E)

167 α β (ε' δς)

17103

17624 17339

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ἐκδοτικὸς οἶκος Δ. καὶ Π. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΥ

56. Ὀδὸς Σταδίου. 56

Ειρήνη Βυζαντινών
1938 Κόρυμνος

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΡΩΤΟΥ ΤΟΜΟΥ

1. Παλαιά Διαθήκη
2. Καινή Διαθήκη
3. 'Ιστορία τῆς 'Αρχαίας 'Ελλάδος (τεῦχος Α',
Γ' τάξεως)
4. 'Ιστορία τῆς 'Αρχαίας 'Ελλάδος (τεῦχος Β',
Δ' τάξεως)
5. Ζωολογία
6. Φυτολογία
7. 'Ορυκτολογία
8. 'Αριθμητικαὶ ἀσκήσεις
9. Γραμματικὴ

~~ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΙΣΤΟΡΙΟΝ~~

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΤΗΣ

ΠΑΛΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

περιέχουσα την ὅλην τοῦ προγράμματος
τῆς 1ης Σεπτεβρίου 1913

ΜΕΤΑ ΠΟΛΛΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ

17103

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ἐκδοτικὸς Οἶκος: Δ. καὶ Π. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΥ

56 ΟΔΟΣ ΣΥΛΛΟΥ 56

ΕΚΔΟΣΙΣ 57

Υφιστάθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

$$\begin{array}{r} 25 \\ 30 \\ \hline 750 \end{array}$$

ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΑΛΛΙΑΣ ΔΙΑΒΡΧΗΣ

Α' Η ΠΡΟ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΩΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

Ἡ ἀπὸ Ἀδάμ μέχρι τοῦ Ἀβραάμ ἱστορία ἀπὸ τοῦ ἔτους 4000 μέχρι 2000 πρὸ Χριστοῦ.

Ἡ δημιουργία τοῦ κόσμου.

Ἡ πλάσις τοῦ ἀνθρώπου.

Ὁ Θεὸς ἐδημιούργησε τὸν κόσμον εἰς ἕξ ἡμέρας.

Τὴν πρώτην ἡμέραν ἐδημιούργησε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ ἐχώρισε τὴν θάλασσαν ἀπὸ τὴν ξηρὰν. Κατόπιν εἶπε νὰ βλαστήσωσι τὰ φυτὰ διὰ νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς τροφή τῶν διαφόρων ζώων, καὶ ἐστόλισε τὸν οὐρανὸν μὲ τὸν ἥλιον, τὴν σελήνην καὶ τοὺς ἀστέρας. Ἐπειτα εἶπε νὰ γίνωσι τὰ ζῶα τῆς ξηρᾶς καὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἀφοῦ ἐγέναν ὅλα αὐτά, τὴν ἕκτην ἡμέραν ἐπλασε τὸν ἀνθρώπον, εἰς τὸν ὁποῖον ἔδωκε νοῦν καὶ λόγον καὶ τὸν κατέστησε κύριον ὅλων τῶν ἄλλων πλασμάτων.

Ὁ ἀνθρώπος εἶναι τὸ τελειότατον πλάσμα τοῦ Θεοῦ.

Τὴν ἑβδόμην ἡμέραν ὁ Θεὸς ἀνεπαύθη.

Ὁ πρῶτος ἀνθρώπος, τὸν ὁποῖον ἐπλασεν ὁ Θεός, ὠνομάζετο Ἀδάμ. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Θεὸς εἶδεν ὅτι δὲν ἦτο καλὸν νὰ μένη ὁ Ἀδάμ μόνος ἐπὶ τῆς

γῆς, ἔλαβε μέρος ἐκ τῆς πλευρᾶς του καὶ ἐδημιούργησεν ὡς σύντροφον αὐτοῦ τὴν Εὐάν.

Ὁ Ἀδάμ καὶ ἡ Εὐά ὠνομάσθησαν π ρ ω τ ὀ π λ α σ τ ο ι, διότι ἦσαν οἱ πρῶτοι ἄνθρωποι, τοὺς ὁποίους ἐπλασεν ὁ Θεὸς ἐπὶ τῆς γῆς. Ἐκ τοῦ Ἀδάμ καὶ τῆς Εὐας καταγόμεθα ὅλοι οἱ ἄνθρωποι.

Ὁ παράδεισος.

Ὁ ἀγαθὸς Θεὸς ἔβαλε τὸν Ἀδάμ καὶ τὴν Εὐάν εἰς ἓνα ὠραιότατον κῆπον, ὁ ὁποῖος ὠνομάζετο παράδεισος.

Ὁ κῆπος οὗτος ἦτο γεμάτος ἀπὸ διάφορα δένδρα καὶ ζῶα, οἱ δὲ καρποὶ τῶν δένδρων τούτων ἦσαν γλυκύτατοι. Ὁ Θεὸς εἶπεν εἰς τοὺς πρῶτο πλάστους ὅτι δέ-

νανται νὰ τρώγωσιν ἀπὸ τοὺς καρποὺς ὅλων τῶν δένδρων, καὶ μόνον ἀπὸ τοὺς καρποὺς ἑνὸς δένδρου δὲν ἐπέτρεψεν εἰς αὐτοὺς νὰ φάγωσι. Τὸ δένδρον τοῦτο εὐρίσκειτο εἰς τὸ μέσον τοῦ κήπου καὶ ὠνομάζετο δένδρον τῆς γνώσεως τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ.

Ὁ Ἀδάμ καὶ ἡ Εὐὰ ὑπεσχέθησαν εἰς τὸν Θεὸν ὅτι θὰ ὑπακούσωσιν εἰς τὴν διαταγὴν του καὶ δὲν θὰ φάγωσι καρποὺς ἐκ τοῦ δένδρου ἐκείνου.

Οἱ πρωτόπλαστοι ἔμειναν λοιπὸν εἰς τὸν παράδεισον καὶ ἔζων εὐτυχεῖς, ἀλλ' ἡ εὐτυχία των αὕτη δὲν διήρκεσε πολὺν χρόνον.

Ἡ παρακοὴ τῶν πρωτοπλάστων καὶ ἡ ἔξωσις αὐτῶν ἐκ τοῦ παραδείσου.

Μίαν ἡμέραν, ἐνῶ ἡ Εὐὰ περιεπάτει ἐντὸς τοῦ παραδείσου, εἶδεν ἐπάνω εἰς ἓν δένδρον ἓνα ὄφιν, ὁ ὁποῖος εἶπεν εἰς αὐτήν· «Διατί, Εὐὰ, δὲν τρώγεις ἀπὸ τοὺς καρποὺς τοῦ δένδρου αὐτοῦ τῆς γνώσεως τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ;»

«Ὁ Θεὸς δὲν μᾶς ἐπιτρέπει νὰ φάγωμεν», ἀπήντησεν ἡ Εὐὰ. Τότε ὁ ὄφιν, ὁ ὁποῖος ἐζήλευε τοὺς πρωτοπλάστους διὰ τὴν εὐτυχίαν των καὶ ἤθελε νὰ τοὺς ἐκδιώξῃ ὁ Θεὸς ἐκ τοῦ παραδείσου, εἶπεν εἰς τὴν Εὐὰν· «Ὁ Θεὸς σᾶς ἀπηγόρευσε νὰ φάγητε ἐκ τοῦ δένδρου ἐκείνου, ἐπειδὴ δὲν θέλει νὰ γίνητε καὶ σεῖς Θεοί».

Ἡ Εὐὰ ἠπατήθη ἀπὸ τοὺς λόγους αὐτοῦ τοῦ ὄφιν καὶ ἔκοψεν ἓνα καρπὸν ἐκ τοῦ δένδρου, ἀφοῦ δὲ ἔφαγεν ἐξ αὐτοῦ, ἔδωκε κατόπιν καὶ εἰς τὸν Ἀδάμ.

Τοιοῦτοτρόπως οἱ πρωτόπλαστοι ἠμάρτησαν, διότι δὲν ὑπήκουσαν εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ἀμέσως ὁμοῦς ἐνόησαν τὸ ἀμάρτημά των καὶ ἐφοβήθησαν τὴν ὀργὴν τοῦ Θεοῦ. Διὰ τοῦτο ἐκρύ-

βησαν, διὰ νὰ μὴ ἴδῃ αὐτοὺς ὁ Θεός. Ἄλλ' ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος βλέπει τὰ πάντα καὶ τὰ πάντα γνωρίζει, ἐκάλεσεν ἀμέσως τὸν Ἀδὰμ νὰ παρουσιασθῆ ἐνώπιόν του.

Ὁ Ἀδὰμ, ὅταν ἤκουσε τὴν φωνὴν τοῦ Θεοῦ ἐφοβήθη καὶ τρέμων παρουσιάσθη ἐνώπιον αὐτοῦ.

«Διατί ἐκρύβης, Ἀδὰμ»: τοῦ εἶπεν ὁ Θεός. «Ἦκουσα τὴν φωνὴν σου καὶ ἐφοβήθην, Κύριε», ἀπήντησεν ὁ Ἀδὰμ.

Τότε ὁ Θεός ἠρώτησε καὶ πάλιν τὸν Ἀδὰμ: «Μήπως ἔφαγες ἐκ τοῦ ἀπηγο-

ρευμένου καρποῦ καὶ ἐφοβήθης τὸν θυμὸν μου;»

Ὁ Ἀδὰμ τότε ἀπήντησε: Δὲν πταίω ἐγώ, Κύριε. Ἡ γυνή, τὴν ὁποίαν μοῦ ἔδωκες ὡς σύντροφον, με ἠπάτησε».

Τότε ὁ Θεός ἐκάλεσε τὴν Εὐάν καὶ ἠρώτησεν αὐτὴν διατί παρέβη τὴν ἐντολήν του. Ἡ δὲ Εὐά ἀπήντησε: «Δὲν πταίω ἐγώ, Κύριε, ὁ ὄφις με ἠπάτησεν».

Ὁ Θεός ἐθύμωσε, κατηράσθη τὸν Ἀδὰμ καὶ τὴν Εὐάν καὶ ἀμέσως ἔστειλε τὸν ἀγγελὸν του καὶ τοὺς ἐξεδίωξεν ἐκ τοῦ παραδείσου. Καὶ τὸν μὲν

Ἄδὰμ κατηράσθη νὰ τρώγῃ τὸν ἄρτον τοῦ μὲ τὸν ἰδρώτα τοῦ προσώπου του, τὴν δὲ Εὐὰν νὰ γεννᾷ τὰ τέκνα τῆς μὲ πόνους καὶ λύπας, τὸν δὲ ὄφιν νὰ σύρεται μὲ τὴν κοιλίαν του ἐπὶ τῆς γῆς καὶ νὰ τρέφεται μὲ χόρτα.

Ὅστις θέλει νὰ ζήσῃ εὐτυχῆς ἐπὶ τῆς γῆς, ὀφείλει νὰ ἐκτελῇ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ μὴ παραβαίῃ τὰς ἐπιτολάς του. «Γεννηθήτω τὸ θέλημά σου, Κύριε».

Ὁ κατακλυσμὸς.

Ὁ Ἄδὰμ καὶ ἡ Εὐὰ ἐγέννησαν δύο τέκνα, τὸν Κάϊν καὶ τὸν Ἄβελ. Ὁ Κάϊν ὁμως ἐφθόνησε τὸν ἀδελφόν του Ἄβελ καὶ διὰ τοῦτο ἐφόνευσεν αὐτόν.

Ὁ Θεὸς ἐπιμώρησε τὸν κακοῦργον Κάϊν καὶ τὸν κατηράσθη νὰ μὴ εὐρίσκη ἡσυχίαν ἐπὶ τῆς γῆς. Ἀπὸ τὸν Κάϊν τὸ κακὸν μετεδόθη εἰς τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἐφ' ὅσον οἱ ἄνθρωποι ἠῤῥξανον, τὸ

κακὸν ἐπολλαπλασιάζετο. Ὁ Θεὸς ἠθέλησε νὰ διορθώσῃ τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἐζήτησεν ἀπ' αὐτοὺς νὰ παύσωσι τὰ κακὰ ἔργα καὶ νὰ ζῶσι μὲ ἀγάπην καὶ

ὁμόνοισιν. Οἱ ἄνθρωποι ὅμως δὲν ὑπήκουσαν εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ κακὸν ἠῤῥήθη πολὺ.

Τότε ὁ Θεὸς ἀπεφάσισε νὰ καταστρέψῃ τοὺς ἀνθρώπους.

Ἐπειδὴ ὅμως μεταξὺ τῶν κακῶν ἀνθρώπων ὑπῆρχε καὶ εἷς, ὁ ὁποῖος ἦτο καλὸς καὶ φρόνιμος, ὁ Θεὸς ἀπεφάσισε νὰ μὴ καταστρέψῃ αὐτόν. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἐλέγετο Νῶε. Μίαν ἡμέραν ὁ Θεὸς παρήγγειλεν εἰς τὸν Νῶε νὰ κατασκευάσῃ μίαν κιβωτὸν εἰς τὴν ὁποίαν νὰ εἰσέλθῃ αὐτὸς μετὰ τῆς συζύγου του καὶ τῶν τέκνων του, διότι εἶχε σκοπὸν νὰ καταστρέψῃ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους διὰ κατακλυσμοῦ, ἐπειδὴ δὲν ἤθελον νὰ μετανοήσωσιν.

Ὁ Νῶε, ἀφοῦ κατεσκεύασε τὴν κιβωτὸν, εἰσῆλθεν ἐντὸς αὐτῆς μετὰ τῆς οἰκογενείας του, ἀφοῦ παρέλαβεν ἀπὸ ἓν ζευγὸς ἐξ ὅλων τῶν ζώων, πρὸς δὲ καὶ τρόφιμα πολλὰ.

Μόλις εἰσῆλθεν ὁ Νῶε εἰς τὴν κιβωτὸν, εὐθὺς ἤρχισεν ὁ κατακλυσμός. Ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας ἔβρεχεν ἀδιακόπως. Τὰ ὕδατα ἐκάλυψαν τὰ πάντα καὶ ἐξηκολούθουν νὰ ἐψώνωνται. Οἱ ἄνθρωποι τότε ἔτρεχον νὰ ἀναβοῦν εἰς τὰ ὑψηλότερα μέρη. Καὶ ἐκεῖ ὅμως τὰ ὕδατα τοὺς ἔφθασαν. Τέλος τὰ ὕδατα ὑψώθησαν τόσον πολὺ, ὥστε ἐκάλυψαν τὰς οἰκίας τῶν ἀνθρώπων καὶ τὰ ὑψηλότερα ὄρη καὶ δένδρα. Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἐπνίγησαν τότε καὶ τοιουτοτρόπως ἐτιμωρήθησαν διὰ τὰ ἁμαρτήματα καὶ τὰς κακίας αὐτῶν. Μόνον ὁ καλὸς Νῶε ἐσώθη μετὰ τῆς οἰκογενείας του.

Ἡ κιβωτὸς τοῦ Νῶε ἔπλεεν ἐπάνω εἰς τὰ ὕδατα, ἕως οὗτου ἐστάθη ἐπὶ τοῦ ὄρους Ἀραράτ. Ὁ Νῶε τότε διὰ νὰ ἐννοήσῃ, ἂν ἔπαυσεν ὁ κατακλυσμός, ἀπέλυσε ἓνα κόρακα, ὁ ὁποῖος ὅμως δὲν ἐπέστρεψε. Τοῦτο ἦτο σημεῖον ὅτι ὁ κόραξ εὔρε μέρους διὰ νὰ σταθῇ. Ἐπειδὴ ὅμως ἤθελε νὰ

βεβαιωθῆ καλύτερον, ἀπέλυσε μίαν περιστερὰν, ἣ ὁποία ὅμως ἐπειδὴ δὲν εὔρε δένδρον νὰ σταθῇ, ἐπέστρεψεν ὀπίσω εἰς τὴν κιβωτόν. Ἀφοῦ ἐπέρασαν ὀλίγαι ἡμέραι, ὁ Νῶε ἀπέλυσε καὶ πάλιν τὴν ἰδίαν περιστερὰν, ἣ ὁποία ἐπέστρεψε φέρουσα ἐπὶ τοῦ ράμφους τῆς φύλλον ἐλαίας. Ὁ Νῶε ἐνόησε τότε ὅτι ἔπαυσεν ὁ κατακλυσμός καὶ ὅτι τὰ ὕδατα δὲν καλύπτουσι πλέον τὴν γῆν.

Ἐξῆλθε λοιπὸν ἀμέσως ἀπὸ τὴν κιβωτὸν καὶ ἀφοῦ ἐκάλεσε τὴν σύζυγόν του καὶ τὰ τέκνα του προσέφερε θυσίαν εἰς τὸν Θεὸν καὶ ἠὺχαρίστησεν αὐτὸν διὰ τὴν σωτηρίαν του.

Ὁ Θεὸς σώζει τοὺς εὐσεβεῖς καὶ δικαίους τιμῶναι δὲ τοὺς ἀδίκους καὶ ἀσεβεῖς.

Ὁ πύργος Βαβέλ.

Ὁ Νῶε εἶχε τρεῖς υἱούς, τὸν Σήμ, τὸν Χάμ καὶ τὸν Ἰάφεθ. Οὗτοι ἀπέκτησαν τέκνα πολλὰ καὶ τὰ τέκνα των πάλιν ἄλλα τέκνα.

Τοιουτοτρότως οἱ ἀπόγονοι τοῦ Νῶε ἔγιναν πολλοὶ καὶ δὲν ἦτο δυνατόν πλέον εἰς αὐτοὺς νὰ ζοῦν ὅλοι μαζί. Ἀπεφάσισαν λοιπὸν νὰ διασκορπισθοῦν

καὶ νὰ ὑπάγωσιν εἰς ἄλλας χώρας καὶ ἐκεῖ νὰ ἐγκατασταθοῦν.

Πρὶν ὅμως διασκορπισθοῦν, ἠθέλησαν νὰ κατασκευάσουν πρὸς ἀνάμνησιν ἓνα μέγιστον καὶ ὑψηλότατον πύργον, τοῦ ὁποίου ἡ κορυφή νὰ φθάσῃ

μέχρι τοῦ οὐρανοῦ. Ἀλλά τοῦτο ἦτο μία ὑπερηφάνεια, τὴν ὁποίαν ὁ Θεὸς δὲν ἀφῆκεν ἀτιμώρητον, διότι, μόλις ἔκτισαν ἓνα τμήμα τοῦ πύργου, ὁ Θεὸς ἐσύγχυσε τὰς γλώσσας των, ὥστε, ἐνῶ πρῶτον ὠμίλουν ὅλοι τὴν ἴδιαν γλῶσσαν, τώρα ὠμίλει ἕκαστος ἰδικὴν του γλῶσσαν ἐντελῶς ἄγνωστον εἰς τοὺς ἄλλους. Ἐπειδὴ λοιπὸν δὲν ἠδύναντο νὰ συνεννοηθοῦν πλέον μεταξύ των, ἐγκατέλειψαν τὸν πύργον καὶ ἀνεχώρησαν.

Ὁ πύργος ὠνομάσθη Βαβέλ, δηλαδή σύγχυσις. Διεσκορπίσθησαν λοιπὸν τότε οἱ ἄνθρωποι εἰς διάφορα μέρη τῆς γῆς· καὶ οἱ μὲν ἀπόγονοι τοῦ Χάμ διεσπάρησαν εἰς τὴν Ἀφρικὴν, οἱ δὲ ἀπόγονοι τοῦ Ἰάφεθ εἰς τὴν Εὐρώπην.

Κύριος ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσ χάριν.

ΣΥΓΚΕΦΑΛΑΙΟΣΙΣ

Δημιουργία τοῦ κόσμου.—Ὁ Θεὸς ἐπλασε τὸν κόσμον εἰς ἕξ ἡμέρας. Τὴν ἕκτην ἡμέραν ἐπλασε τὸν ἄνθρωπον καὶ τὴν ἑβδόμην ἀνεπαύθη.

Οἱ πρωτόπλαστοι.—Οἱ πρωτόπλαστοι ἔμελλον εἰς τὸν παράδεισον καὶ ἔζων εὐτυχεῖς. Ἄλλ' ὅτε παρέβησα τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ καὶ ἔφαγον ἐκ τοῦ δένδρου τῆς γνώσεως τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ, ἐξεδιώχθησα ἐκ τοῦ παραδείσου καὶ ἔζων δυστυχεῖς. Ὁ Θεὸς κατηράσθη αὐτοὺς καὶ τὸν ὄφιν, ὁ ὁποῖος ἐξηπάτησε τὴν Εὐάν.

Τὸ κακὸν ἐπὶ τῆς γῆς.—Ὁ Ἀδὰμ καὶ ἡ Εὐά ἐγέννησαν δύο υἱούς, τὸν Ἀβελ καὶ τὸν Κάιν. Ὁ Κάιν ὄμω ἐφθόνησε τὸν ἀδελφόν του Ἀβελ καὶ διὰ τοῦτο μίαν ἡμέραν τὸν ἐφόνευσεν. Ἐκτοτε τὸ κακὸν διεδόθη καὶ εἰς τοὺς μετὰ ταῦτα ἀνθρώπους, ἐφ' ὅσον δὲ ἐπολλαπλασιάζοντο οἱ ἄνθρωποι, ἐπὶ τοσοῦτον ἤϋξαν τὸ κακόν.

Ὁ κατακλυσμός.—Ὁ Θεὸς τότε ἀπεφάσισε γὰ καταστρέψῃ διὰ κατακλυμοῦ τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους ἐκτὸς τοῦ Νῶε, ὁ ὁποῖος ἦτο δίκαιος καὶ εὐσεβής. Ὁ Νῶε ἐσώθη ἐντὸς κιβωτοῦ, εἰς τὴν ὁποίαν εἰσηλθὲν αὐτὸς καὶ ὀλόκληρος ἡ οἰκογενεὶά του. Ὅλοι οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι ἐπνίγησαν. Μετὰ τὸν κατακλυσμόν ὁ Νῶε ἐξῆλθε τῆς κιβωτοῦ μετὰ τῆς οἰκογενείας του καὶ ἠύχαριστησαν τὸν Θεὸν διὰ τὴν σωτηρίαν των.

Β' ΟΙ ΠΑΤΡΙΑΡΧΑΙ

ἀπὸ τοῦ ἔτους 200 μέχρι τοῦ 1500 πρὸ Χριστοῦ.

Ὁ Ἀβραάμ.

Μετὰ τὸν πύργον Βαβέλ παρῆλθον πολλὰ ἔτη καὶ οἱ ἄνθρωποι, οἱ ὅποιοι ἐν τῷ μεταξὺ ἐπληθύνθησαν ἐπὶ τῆς γῆς, ἤρχισαν πάλιν νὰ λησμονοῦν τὸν Θεὸν καὶ νὰ γίνωνται ἀσεβεῖς, ἄδικοι καὶ ἀμαρτωλοί.

Τότε εἰς μίαν γῶραν τῆς Ἀσίας, ὀνομαζομένην Μεσοποταμίαν, ἔζη εἷς ἄνθρωπος δίκαιος καὶ εὐσεβής. Τὸ ὄνομα τοῦ ἀνθρώπου τούτου ἦτο Ἀβραάμ. Ὁ Ἀβραάμ ἐλάτρευε τὸν Θεὸν καὶ ὑπήκουεν εἰς τὸ θέλημα αὐτοῦ. Μίαν λοιπὸν ἡμέραν ὁ Θεὸς παρουσιάσθη εἰς τὸν Ἀβραάμ καὶ εἶπεν εἰς αὐτὸν νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν Μεσοποταμίαν καὶ νὰ μεταβῇ εἰς ἄλλην γῶραν, ὀνομαζομένην Χαναάν, καὶ ἐκεῖ νὰ κατεικήσῃ, μετὰ τῆς συζύγου του Σάρρας. Ὑπεσχέθη δὲ ὁ Θεὸς εἰς τὸν Ἀβραάμ ὅτι θὰ χάρισθῃ εἰς αὐτὸν τὴν γῶραν ἐκείνην καὶ θὰ εὐλογήσῃ αὐτὸν καὶ τοὺς ἀπογόνους του, πρὸς τούτους δὲ ὅτι θὰ τὸν κἀμῃ πατέρα μεγάλου λαοῦ, ὁ ὅποιος θὰ ὀνομασθῇ Ἰσραήλ. «Ἀπὸ τὸν λαόν σου δὲ τοῦτον, προσέθηκεν ὁ Θεός, θὰ προέλθῃ ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου ὅλου, ὁ ὅποιος θὰ σώσῃ τὸν κόσμον ἀπὸ τὰ ἀμαρτήματα τῶν πρωτοπλάστων». Ὁ Ἀβραάμ ὑπήκουσεν ἀμέσως εἰς τὴν

παραγγελίαν τοῦ Θεοῦ καὶ ἀφοῦ παρλέαβε τὴν σύζυγόν του Σάρραν καὶ τὸν ἀνεψιόν του Λῶτ, ἦλθε καὶ κατόφησεν εἰς τὴν γῆν Χαναάν.

Ὁ Ἀβραάμ καὶ ὁ Λῶτ εἶχον πολλὰ ποίμνια, εἰς δὲ τὴν Χαναάν δὲν ὑπῆρχον ἀρκεταὶ βοσκαὶ διὰ νὰ θρέψουν τὰ ποίμνια καὶ τῶν δύο.

τούτου λοιπὸν οἱ ποιμένες τοῦ Λῶτ ἐφιλονίκουν καθημερινῶς με τοὺς ποιμένας τοῦ Ἀβραάμ διὰ τὴν βοσκήν. Ὁ Ἀβραάμ τότε ἐκάλεσε τὸν ἀνεψιόν του Λῶτ καὶ τοῦ εἶπεν· «Ἄνεψιέ μου, οἱ

ποιμένες μας καθ' ἑκάστην φιλονικοῦν διὰ τὴν βοσκήν, τοῦτο δὲ δὲν εἶναι καλόν. Ὁ εἷς ἐκ τῶν δύο μας πρέπει νὰ μεταβῆ εἰς ἄλλον τόπον. Προτιμᾶς νὰ φύγῃς σὺ ἢ ἐγώ;» Ὁ Λῶτ τότε ἐπροτίμησε νὰ ὑπάγῃ νὰ ἐγκατασταθῆ εἰς μίαν εὐμορφον χώραν πλησίον τοῦ Ἰορδάνου ποταμοῦ, ἡ ὁποία ὠνομάζετο Σόδομα καὶ Γόμορρα. Οἱ κάταικοι ὅμως τῆς χώρας ἐκείνης ἦσαν διεφθαρμένοι καὶ ὁ Θεὸς εἶχεν ἀποφασίσει νὰ καταστρέψῃ τὸν τόπον των.

Ἄπεστειλε λοιπὸν ὁ Θεὸς μίαν ἡμέραν ἄγγελον

εἰς τὸν Λῶτ καὶ παρήγγειλεν εἰς αὐτὸν νὰ παραλάβῃ τὴν οἰκογένειάν του καὶ τὰ ποιμνιά του καὶ νὰ φύγῃ μακρὰν, χωρὶς νὰ γυρίσῃ νὰ ἴδῃ ὀπίσω του τί θὰ ἐγίνετο· ὁ Λῶτ ἀμέσως ἔκαμεν ὅ,τι ὁ ἄγγελος διέταξε. Τότε ὁ Θεὸς ἔρριψε πῦρ καὶ θεῖον ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ κατέστρεψε τὰ Σόδομα καὶ Γόμορρα καὶ τοὺς ἀσεβεῖς κατοίκους αὐτῶν. Ἡ γυνὴ ὅμως τοῦ Λῶτ ἐλησμόνησε τὴν παραγγελίαν τοῦ Θεοῦ καὶ ἐστράφη διὰ νὰ ἴδῃ τὴν καταστροφὴν. Ἀλλ' ἡ περιεργία τῆς ἐκείνη ἐτιμωρήθη, διότι ὁ Θεὸς τὴν μετέβαλεν ἀμέσως εἰς στήλην ἄλατος.

Ὁ Ἰσαάκ.

Ὁ Ἀβραάμ καὶ ἡ Σάρρα ἔμενον πάντοτε εὐσεβεῖς καὶ διὰ τοῦτο ἔζων εὐτυχεῖς. Εἶχον γηράσει πλέον καὶ ἐλυποῦντο, ἐπειδὴ δὲν εἶχον ἀποκτήσει τέχνα. Παρεκάλουν λοιπὸν τὸν Θεὸν νὰ χαρίσῃ εἰς αὐτοὺς τέκνον, ὁ δὲ Θεός, ὁ ὁποῖος ἀκούει πάντοτε τὰς παρακλήσεις τῶν καλῶν ἀνθρώπων, ἐχάρισεν εἰς αὐτοὺς υἱόν, τὸν ὁποῖον ὠνόμασαν Ἰσαάκ.

Μετ' ὀλίγον ὅμως ἀπέθανεν ἡ Σάρρα, ὁ δὲ Ἀβραάμ ἀνέθρεψε τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ ἐδίδαξεν αὐτὸν νὰ εἶναι εὐσεβὴς καὶ νὰ ὑπακούῃ εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Μίαν ἡμέραν ὁ Θεὸς ἠθέλησε νὰ δοκιμάσῃ τὴν πίστιν τοῦ Ἀβραάμ καὶ διὰ τοῦτο παρήγγειλεν εἰς αὐτὸν νὰ ἀναβῇ εἰς ἓν ὄρος καὶ ἐκεῖ νὰ θυσιάσῃ

τὸν υἱὸν του. Ὁ Ἀβραὰμ ὑπήκουσεν ἀμέσως. Ἀλλὰ τὴν στιγμὴν ποῦ ἦτο ἑτοιμος νὰ θυσιάσῃ τὸν Ἰσαάκ, ἤκουσε τὴν φωνὴν τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία ἔλεγε πρὸς αὐτόν. «Ἀβραὰμ Ἀβραὰμ, μὴ πειράξῃς τὸν υἱὸν σου, διότι εἶδον τὴν πίστιν σου». Ὁ Ἀβραὰμ τότε ἐστράφη πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ εἶδεν ἕνα κριόν, τὸν ὁποῖον ἐθυσίασεν ἀντὶ τοῦ υἱοῦ του.

Ὁ γάμος τοῦ Ἰσαάκ.

Ὅτε ὁ Ἰσαάκ ἐμεγάλωσεν, ὁ Ἀβραὰμ ἀπεφάσισε νὰ νυμφεύσῃ αὐτόν. Ἦθελεν ὁμοῦ νὰ δώσῃ εἰς αὐτόν σύζυγον ἀπὸ τὴν πατρίδα του, τὴν Μεσοποταμίαν. Ἀφοῦ λοιπὸν προσηυχήθη διὰ τὸν Ἰσαάκ, ἔστειλεν εἰς τὴν Μεσοποταμίαν τὸν πιστὸν του ὑπηρέτην Ἐλιέζερ, διὰ νὰ ἐκλέξῃ κατάλληλον νύμφην διὰ τὸν Ἰσαάκ. Ὁ Ἐλιέζερ, ἀφοῦ ἔλαβε δέκα καμήλους τοῦ κυρίου του καὶ πολύτιμα δῶρα, μετέβη εἰς μίαν πόλιν τῆς Μεσοποταμίας, ὅπου κατῴκει ὁ ἀδελφὸς τοῦ Ἀβραὰμ.

Ὁ Ἐλιέζερ, πρὶν εἰσελθῆ εἰς τὴν πόλιν ἐκείνην, ἐκάθισεν εἰς ἓν φρέαρ, τὸ ὁποῖον ἦτο εἰς τὸ ἄκρον τῆς πόλεως ἐκείνης, διὰ νὰ ἀναπαυθῆ καὶ νὰ ποτίσῃ τὰς καμήλους του. Μετ' ὀλίγον ἔφθασεν εἰς τὸ φρέαρ μία ὠραιότατη κόρη, ἡ ὁποία ἐλέγετο Ρεβέκκα. Ὁ Ἐλιέζερ παρεκάλεσε τὴν κόρην αὐτὴν νὰ τοῦ δώσῃ ὀλίγον ὕδωρ νὰ πῖν καὶ νὰ ποτίσῃ τὰς καμήλους του. Ἡ Ρεβέκκα μὲ προθυμίαν ὄχι μόνον ἔδωκεν εἰς αὐτόν νὰ πῖν, ἀλλ' ἐπότισε καὶ τὰς καμήλους αὐτοῦ. Ὁ Ἐλιέζερ

ἠὺχαριστήθη πολὺ ἀπὸ τὴν προθυμίαν αὐτὴν τῆς Ρεβέκκας, τῆς προσέφερε πολὺτιμα δῶρα καὶ παρεκάλεσε τὸν Θεόν, αὐτὴ νὰ εἶναι ἡ νύμφη τοῦ Ἰσαάκ. Ὅταν ἡ Ρεβέκκα ἐπέστρεψεν εἰς τὴν οἰκίαν τῆς, εἶπε τὰ συμβάντα εἰς τὸν πατέρα τῆς καὶ τὸν ἀδελφὸν τῆς Λάβαν, ὁ ὁποῖος ἐξῆλθεν ἀμέσως εἰς προὔπαντησιν τοῦ Ἐλιέζερ, τὸν ὁποῖον ᾠδήγησεν εἰς τὴν οἰκίαν του. Ἐκεῖ ὁ Ἐλιέζερ ἐπληροφορήθη ὅτι ὁ πατὴρ τῆς Ρεβέκκας ἦτο ἀδελφὸς τοῦ Ἀβραάμ καὶ ἐχάρη πολὺ διὰ τοῦτο. Ἀφοῦ ὁ Ἐλιέζερ διηγήθη εἰς τὸν πατέρα τῆς Ρεβέκκας τὸν σκοπὸν, διὰ τὸν ὁποῖον ἦλθεν, ἐζήτησε τὴν Ρεβέκκαν ὡς σύζυγον τοῦ Ἰσαάκ. Ὁ πατὴρ καὶ ὁ ἀδελφὸς τῆς Ρεβέκκας ἐδέχθησαν προθύμως καὶ ὁ Ἐλιέζερ παραλαβὼν τὴν Ρεβέκκαν ᾠδήγησεν αὐτὴν εἰς τὴν Χαναάν, ὅπου ὁ Ἀβραάμ τὴν ὑπεδέχθη μετὰ μεγάλης χαρᾶς καὶ ἐνύμφευσεν αὐτὴν μετὰ τὸν υἱὸν του Ἰσαάκ. Μετὰ ταῦτα ὁ Ἀβραάμ ἠυλόγησε τὸν Ἰσαάκ καὶ τὴν Ρεβέκκαν καὶ ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν 175 ἐτῶν.

Ὁ Ἰακώβ.

Ὁ Ἰσαάκ ἀπέκτησε δύο υἱούς, τὸν Ἡσαῦ καὶ τὸν Ἰακώβ. Ἦσαν δὲ οὗτοι δίδυμοι, διότι ἐγεννήθησαν τὴν αὐτὴν ἡμέραν. Πρῶτος ὅμως ἐγεννήθη ὁ Ἡσαῦ καὶ διὰ τοῦτο ἦτο πρωτότοκος. Κατὰ δὲ τὴν συνήθειαν τῶν Ἑβραίων ὁ πρωτότοκος εἶχε δικαίωμα ἐπὶ τῆς κληρονομίας τοῦ πατρὸς καὶ ἐλάμβανε τὴν πρώτην αὐτοῦ εὐλογίαν.

Ὁ Ἡσαῦ, ὅταν ἐμεγάλωσεν, ἔγινε κυνηγός, ὁ δὲ Ἰακώβ ἔμεινεν εἰς τὴν οἰκίαν πλησίον τῆς μητρὸς αὐτοῦ καὶ ἐβοήθει αὐτήν. Διὰ τοῦτο ἡ Ρεβέκκα ἠγάπα αὐτὸν περισσότερο, ἐνῶ ὁ Ἰσαὰκ ἠγάπα περισσότερο τὸν Ἡσαῦ, διότι τοῦ ἔφερε πάντοτε ἐκλεκτὸν κυνήγιον.

Μίαν ἡμέραν ὁ Ἡσαῦ ἐπέστρεψεν ἀπὸ τὸ κυνήγιον κουρασμένος, ἐπειδὴ δὲ ἐπείνα, ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν ἀδελφὸν του Ἰακώβ νὰ τοῦ δώσῃ ἕν πινάκιον φακῆς, τὴν ὁποίαν οὗτος ἐμαγεύειεν. Ὁ Ἰακώβ ἐδέχθη νὰ δώσῃ εἰς τὸν Ἡσαῦ νὰ φάγῃ φακῆν μὲ τὴν συμφωνίαν ὅμως νὰ παραχωρήσῃ εἰς αὐτὸν τὰ δικαιώματα τῆς πρωτοτοκίας. Ὁ Ἡσαῦ ἐδέχθη τὴν συμφωνίαν καὶ ἔδωκε τὰ πρωτοτόκια εἰς τὸν Ἰακώβ ἀντὶ ὀλίγης φακῆς. Τοιοῦτοτρόπως ὁ Ἡσαῦ ἔνεκα τῆς λαίμαργίας του ἔχασε τὰ δικαιώματα τῆς πρωτοτοκίας.

Ἡ λαίμαργία εἶναι μέγα κακόν. Ὁ λαίμαργος ὄχι μόνον τὴν ὑγείαν του βλάπτει, ἀλλὰ καὶ τὴν περιουσίαν του κατασπαταλᾷ διὰ νὰ ἰκανοποιήσῃ τὰς ἀξιώσεις τῆς κοιλάδας του.

Ὁ Ἰακώβ λαμβάνει δι' ἀπάτης τὴν πρώτην εὐλογίαν.

Ἀφοῦ παρῆλθον μερικὰ ἔτη, ὁ Ἰσαὰκ ἐγήρασε καὶ ᾔσθάνετο ὅτι θὰ ἀποθάνῃ.

Μίαν ἡμέραν λοιπὸν ἐκάλεσε τὸν υἱὸν του Ἡσαῦ καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν· «Τέχνον μου Ἡσαῦ, ἐγὼ πλέον ἐγήρασα καὶ μετ' ὀλίγον θὰ ἀποθάνω. Πρὶν ἀποθάνω, θέλω νὰ σὲ εὐλογήσω. Πήγαινε λοιπὸν

αὔριον εἰς τοὺς ἀγροὺς καὶ φέρε μου ἐκλεκτὸν κυνήγιον διὰ νὰ φάγω καὶ νὰ σοῦ δώσω τὴν πρώτην εὐλογίαν.

Ὁ Ἡσαῦ ὑπήκουσε καὶ τὴν ἐπομένην ἐξῆλθεν εἰς κυνήγιον. Πρὶν ὅμως ἐπιστρέψῃ ὁ Ἡσαῦ, ἡ Ρεβέκκα, ἡ ὁποία, ὡς εἶπομεν, ἠγάπα περισσό-
τερον τὸν Ἰακώβ,

ἐκάλεσεν αὐτὸν καὶ τοῦ εἶπε νὰ μεταβῇ νὰ φέρῃ δύο καλὰ ἐρίφια τὰ ὁποῖα νὰ μαγειρεύσῃ καὶ νὰ τὰ προσφέρῃ εἰς τὸν πατέρα του, διὰ νὰ λάβῃ αὐτὸς τὴν πρώτην εὐλογίαν. Ὁ Ἰακώβ ἐξετέλεσεν

ἀμέσως τὴν ἐντολὴν τῆς μητρὸς του καὶ κατεσκέυασε διὰ τὸν πατέρα του ἐκλεκτὸν φαγητὸν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἰακώβ ἦτο λεῖος, δηλαδὴ δὲν εἶχε τὸ σῶμά του τρίχας, ἐνῶ ὁ Ἡσαῦ ἦτο τριχωτός, ἡ Ρεβέκκα ἐφοβήθη μήπως ὁ Ἰσαάκ, ὁ ὁποῖος ἦτο τυφλός, ψηλαφήσῃ αὐτὸν καὶ ἐννοήσῃ τὴν ῥπάτην. Διὰ τοῦτο ἡ Ρεβέκκα ἐκάλυψε τὰς χεῖρας καὶ τὸν λαιμὸν τοῦ Ἰακώβ μετὸ τριχωτὸν δέρμα τῶν ἐριφίων, διὰ νὰ ἀπατηθῇ ὁ Ἰακώβ καὶ νὰ νομίσῃ ὅτι ἦτο ὁ Ἡσαῦ. Ὅταν τὸ φαγητὸν ἦτοιμάσθῃ, ὁ Ἰακώβ μετέβη εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ

πατρός του και ἔφερε πρὸς αὐτὸν τοῦτο λέγων
«Πάτερ, ἴδου τὸ κυνήγιον, τὸ ὁποῖον σοῦ ἔφερα.
Φάγε ἐξ αὐτοῦ και δός μοι τὴν εὐλογίαν σου».

Ὁ Ἰσαὰκ ἠπόρησε πῶς τόσον ταχέως ἐπέ-
στρεψεν ὁ Ἡσαῦ, και ἐπειδὴ ἡ φωνή, τὴν ὁποίαν
ἤκουσε, τοῦ ἐφάνη ὡς φωνή τοῦ Ἰακώβ, διὰ τοῦτο
ἐζήτησε νὰ ψηλαφήσῃ αὐτόν. Ἀφοῦ δὲ ἐψηλά-
φησεν ὁ Ἰσαὰκ τὸν Ἰακώβ, εἶπεν·

«Αἱ μὲν χεῖρες εἶναι χεῖρες τοῦ Ἡσαῦ, ἡ δὲ
φωνὴ εἶναι φωνὴ τοῦ Ἰακώβ».

Ἐν τούτοις ἔφαγεν ἐκ τοῦ φαγητοῦ ἐκείνου και
ἠυλόγησε τὸν Ἰακώβ. Τοιουτοτρόπως ὁ Ἰακώβ
ἔλαβε τὴν πρώτην εὐλογίαν. Μετ' ὀλίγον ἐπέ-
στρεψε και ὁ Ἡσαῦ ἐκ τοῦ κυνηγίου και, ἀφοῦ
παρεσκεύασε φαγητὸν ἐξ αὐτοῦ και τὸ ἔφερεν εἰς
τὸν πατέρα του, εἶπε·

«Πλησίασε, πάτερ, νὰ φάγῃς τὸ κυνήγιον, τὸ
ὁποῖον σοῦ ἔφερα και νὰ μοι δώσῃς τὴν πρώτην
εὐλογίαν». Ὁ Ἰσαὰκ τότε ἐνόησεν ὅτι ἠπατήθη
ἀπὸ τὸν Ἰακώβ και μὲ πολλὴν λύπην εἶπεν εἰς
τὸν Ἡσαῦ ὅτι πρὸ ὀλίγου ἔδωκε τὴν πρώτην εὐλο-
γίαν εἰς τὸν Ἰακώβ, ὁ ὁποῖος τὸν ἠπάτησεν. Ὁ
Ἰσαὰκ ὁμως ἠυλόγησε και τὸν Ἡσαῦ. Ὁ Ἡσαῦ
ὠργίσθη κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ του και εἶχεν ἀπό-
φασιν νὰ φονεύσῃ αὐτόν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ
πατρός των. Ἀλλ' ἡ Ρεβέκκα, ἐνοήσασα τοὺς
σκοποὺς τοῦ Ἡσαῦ, ἀπέστειλε τὸν Ἰακώβ εἰς
τὴν Μεσοποταμίαν πλησίον τοῦ ἀδελφοῦ της
Λάβαν, μέχρις ὅτου παρέλθῃ ὁ θυμὸς τοῦ Ἡσαῦ.

Τὸ ὄνειρον τοῦ Ἰακώβ.

Ὅταν ὁ Ἰακώβ μετέβαινεν εἰς τὴν Μεσοποταμίαν ἐνυκτώθη εἰς μίαν ἐρημίαν. Εὐρέθη λοιπὸν εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ κοιμηθῇ ἔξω. Τὴν νύκτα, ἐνῶ ἔκοιμᾶτο, ὁ Ἰακώβ εἶδεν ἓνα ὄνειρον. Εἶδε μίαν κλίμακα, τῆς ὁποίας ἡ κορυφή ἔφθασεν εἰς τὸν οὐρανόν, οἱ δὲ πόδες ἐστηρίζοντο εἰς τὴν γῆν, ἄγγελοι δὲ τοῦ Θεοῦ ἀνέβαινον καὶ κατέβαινον εἰς αὐτήν. Ἀπὸ τὸ ἐπάνω μέρος τῆς κλίμακος ἤκουετο φωνή, ἡ ὁποία ἔλεγε πρὸς τὸν Ἰακώβ· «Ἐγὼ εἶμαι ὁ Θεὸς τοῦ Ἀβραάμ καὶ τοῦ Ἰσαάκ τοῦ πατρός σου. Τὴν γῆν ταύτην θὰ δώσω εἰς σὲ καὶ εἰς τοὺς ἀπογόνους σου, τοὺς ὁποίους θὰ πληθύνω ὡς τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης, καὶ ἐκ τῆς γενεᾶς σου θὰ εὐλογηθῶσιν ὄλαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς». Ὁ Ἰακώβ ἐφοβήθη καὶ ἐξύπνησεν. Ὁ τόπος οὗτος, εἶπεν, εἶναι ἱερός, αὕτη δὲ ἡ κλίμαξ εἶναι ἡ πύλη τοῦ οὐρανοῦ. Προσηυχήθη λοιπὸν εἰς τὸν Θεὸν καὶ ἔθεσε τὸν λίθον, τὸν ὁποῖον εἶχεν ὡς προσκεφάλαιον ὡς γνώρισμα τοῦ τόπου ἐκείνου, Ἰνα, ὅταν ἐπιστρέψῃ, ἰδρῦσῃ ἐκεῖ ναὸν εἰς τὸν Θεόν.

Ἡ ἀπάτη εἶνε μέγα καὶ ὀλέθριον κακόν.

Ὁ Ἰακώβ ἐπιστρέφει εἰς τὴν πατρίδα του.

Ὅταν ὁ Ἰακώβ ἔφθασεν εἰς τὴν Μεσοποταμίαν, ἔμεινε πλησίον τοῦ θείου του Λάβαν, τοῦ ὁποίου ἔβοσκε τὰ ποίμνια καὶ ἐνυμφεύθη τὰς δύο θυγατέρας του τὴν Ραχὴλ καὶ τὴν Λείαν. Ἀπέκτησε

δέ ὁ Ἰακώβ δώδεκα υἱούς, τοὺς ἑξῆς· Ρουβήμ, Συμεών, Λευὶ, Ἰούδαν, Ἰσάχαρ, Ζαβουλών, Δάν, Νεφθαλείμ, Γάδ, Ἀσήρ, Ἰωσήφ καὶ Βενιαμίν.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πενθεροῦ του Λάβαν ὁ Ἰακώβ ἐκληρονόμησεν ὅλα τὰ ποίμνια αὐτοῦ καὶ τότε ἀπεφάσισε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρίδα του καὶ νὰ συμφιλιωθῇ μὲ τὸν ἀδελφόν του Ἡσαῦ, τοῦ ὁποίου εἶχε παρέλθει πλέον ὁ θυμός. Ὁ Ἡσαῦ, ὅταν ἔμαθεν ὅτι ἔρχεται ὁ ἀδελφός του, ἐξῆλθεν εἰς προὔπαντησιν αὐτοῦ καὶ συνεφιλιώθη μαζί του. Ὁ Ἰακώβ ἐγκατεστάθη μετὰ τῶν υἱῶν του εἰς τὴν χώραν τοῦ πατρὸς του καὶ ἔζη εὐτυχῆς.

Ὁ Ἰωσήφ πωλεῖται ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν του.

Ὁ Ἰακώβ ἠγάπα ὅλα του τὰ τέκνα, περισσότερον ὅμως ἠγάπα τὸν Ἰωσήφ, διότι ἦτο ὁ καλύτερος ὄλων. Ἐνεκα τούτου οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Ἰωσήφ ἐφθόνουν αὐτόν, τὸν ἐφθόνησαν δὲ περισσότερον ὅταν ὁ πατήρ των ἐδώρησεν εἰς τὸν Ἰωσήφ ἓν πολυτιμότερον φόρεμα.

Μίαν ἡμέραν ὁ Ἰωσήφ διηγήθη εἰς τοὺς ἀδελφούς του δύο ὄνειρα, τὰ ὁποῖα εἶδεν. Εἰς τὸ ἓν ὄνειρον εἶδεν ὅτι αὐτός καὶ οἱ ἀδελφοὶ του εὐρίσκοντο εἰς τοὺς ἀγρούς καὶ ἔδενον στάχυς καὶ ὅτι τὰ μὲν δέματα τῶν ἀδελφῶν του ἔπεσαν χαμαί, ἐνῶ τὸ ἰδικόν του ἔμενον ὀρθιον ὑπεράνω αὐτῶν. Εἰς τὸ δεύτερον ὄνειρον εἶδεν ὅτι ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη καὶ ἑνδεκα ἀστέρες προσεκύνησαν αὐτόν. Οἱ ἀδελφοὶ του, ὅταν ἤκουσαν τὰ δύο αὐτὰ ὄνειρα,

ἐνόησαν ὅτι ὁ Ἰωσήφ θὰ ἐγίνετο βασιλεὺς καὶ ὅτι αὐτοὶ θὰ τὸν προσεκύνουν. Διὰ τοῦτο ἐμίσησαν αὐτὸν ἀκόμη περισσότερο καὶ ἐζήτησαν εὐκαιρίαν νὰ τὸν φονεύσωσι. Μίαν ἡμέραν λοιπόν, ἐνῶ εἰ ἀδελφοὶ του εὗρισκοντο εἰς τοὺς ἀγρούς, εἶδον ἀπὸ μακρὰν τὸν Ἰωσήφ, ὁ ὁποῖος ἤρχετο καὶ ἔφερον εἰς αὐτοὺς τροφάς. Ἰδοῦ, ἔρχεται ἐκεῖνος καὶ βλέπει τὰ

ὄνειρα, ἃς φονεύσωμεν αὐτόν, εἶπον οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Ἰωσήφ μεταξὺ των. Ὁ Ρουβὴμ ὁμοίως παρεκάλεσε τοὺς ἀδελφούς του νὰ μὴ φονεύσουν τὸν Ἰωσήφ, ἀλλὰ νὰ τὸν ρίψουν εἰς ἓνα λάκκον,

διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ τὸν σώσῃ κατόπιν. Ὅλοι ἐδέχθησαν τὴν πρότασιν τοῦ Ρουβὴμ καί, ἀφοῦ συνέλαβαν τὸν Ἰωσήφ, ἠτοιμάζοντο νὰ τὸν ρίψωσιν εἰς ἓνα λάκκον ἐκεῖ πλησίον. Τὴν στιγμήν ὁμοίως ἐκείνην διήρχοντο ἐπ' ἐκεῖ ἔμποροι Ἰσραηλιῖται μὲ τὰς καμήλους των. Τότε ὁ Ἰούδας προέτεινεν εἰς τοὺς ἀδελφούς του νὰ πωλήσωσιν τὸν Ἰωσήφ εἰς τοὺς ἔμπόρους ἐκείνους καὶ νὰ εἶπουν εἰς τὸν πατέρα των ὅτι τὸν ἔφαγεν ἓνα θηρίον καθ' ὁδόν. Ὅλοι αὖρον ὀρθὴν τὴν πρότασιν τοῦ Ἰούδα καὶ ὁ

Ἰωσήφ ἐπώληθη εἰς τοὺς ἐμπόρους ὡς δοῦλος. Κατόπιν οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Ἰωσήφ ἔσφαξαν ἐν ἐρίφιον καὶ μὲ τὸ αἷμά του ἔβαψαν τὸ πολύτιμον ἔνδυμα τοῦ Ἰωσήφ καὶ κατόπιν τὸ ἔφερον εἰς τὸν πατέρα των καὶ εἶπον ὅτι τὸ εὔρον εἰς τὸν δρόμον αἱματωμένον. Ὁ Ἰακώβ ἀνεγνώρισε τὸ ἔνδυμα τοῦ Ἰωσήφ καὶ ὑπέθεσεν ὅτι ὁ υἱὸς του κατεσπαράχθη ἀπὸ ἄγριον θηρίον. Ἦρχισε λοιπὸν νὰ κλαίῃ τὸν ἀγαπητόν του Ἰωσήφ καὶ ἦτο ἀπαρηγόρητος διὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ.

Πρέπει νὰ ἀγαπῶμεν τοὺς ἀδελφούς μας καὶ νὰ μὴ φθώμεν αὐτούς.

Ὁ Ἰωσήφ παρὰ τῷ Πετεφρῆ.

Οἱ Ἰσραηλῖται ἔφεραν τὸν Ἰωσήφ εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ τὸν ἐπώλησαν εἰς τὸν ἀρχιμάγειρον τοῦ βασιλέως τῆς Αἰγύπτου Φαραώ, ὁ ὁποῖος ὠνομάζετο Πετεφρῆς. Ὁ Πετεφρῆς εἶδεν ὅτι ὁ Ἰωσήφ ἦτο καλὸς καὶ ἐντιμὸς καὶ διὰ τοῦτο τοῦ ἀνέθεσε τὴν διεύθυνσιν τῆς οἰκίας του. Ἡ γυνὴ ὁμως τοῦ Πετεφρῆ ἐμίσησε τὸν Ἰωσήφ καὶ διὰ τοῦτο τὸν ἐσυκοφάντησεν εἰς τὸν σύζυγόν της. Ὁ Πετεφρῆς ὀργισθεὶς τότε διέταξε καὶ ἔρριψαν τὸν Ἰωσήφ εἰς τὴν φυλακὴν.

Ἡ ἀρετὴ ὁμως τοῦ Ἰωσήφ ἐφάνη καὶ ἐντὸς τῆς φυλακῆς. Ὅλοι τὸν ἠγάπησαν καὶ τὸν ἐξετίμησαν διὰ τὴν καλωσύνην του καὶ τὴν τιμιότητά του, ὁ δὲ ἐπιστάτης τῆς φυλακῆς τοῦ ἀνέθεσε τὴν ἐπιβλεψιν ὅλων τῶν ἄλλων φυλακισμένων. Εἰς τὴν φυλακὴν ὁ Ἰωσήφ ἐστενοχωρεῖτο μὲν, ἀλλὰ δὲν

ἀπηλπίζετο, διότι ἐγνώριζεν ὅτι μίαν ἡμέραν θὰ ἀποδειχθῆ ἢ ἀθωώτης του καὶ θὰ ἐλευθερωθῆ.

✓ Ὁ Ἰωσήφ ἐν τῇ φυλακῇ γνωρίζεται μὲ ὑπαλλήλους τοῦ βασιλέως.

Μίαν ἡμέραν ᾠδήγησαν εἰς τὴν φυλακὴν τὸν ἀρχιαινοχόον καὶ τὸν ἀρχισιτοποιὸν τοῦ βασιλέως Φαραώ. Μὲ αὐτούς ἐγνώρισθη ὁ Ἰωσήφ καὶ τοὺς διηγήθη τὴν ἱστορίαν του. Τότε οἱ δύο οὗτοι ἄνθρωποι εἶδον εἰς τὸν ὕπνον των ἐν ὄνειρον, τὸ ὁποῖον δὲν ἠδύναντο νὰ ἐξηγήσουν καὶ διὰ τοῦτο ἐλύπουντο πολὺ.

Ὁ Ἰωσήφ τότε τοὺς παρεκάλεσε νὰ τοῦ εἴπωσι τὸ ὄνειρον ποὺ εἶδον διὰ νὰ τὸ ἐξηγήσῃ. Ὁ ἀρχιαινοχόος ἀμέσως διηγήθη τὸ ὄνειρόν του ὡς ἐξῆς· «Εἶδον ὅτι ἀπὸ μίαν ἄμπελον ἐβλάστησαν τρία κλίματα πλήρη σταφυλῶν, ἔκοψα ἐκ τῶν σταφυλῶν τούτων, τὰς ἔθλιψα ἐντὸς ποτηρίου καὶ κατόπιν προσέφερον τὸ ποτήριον εἰς τὸν βασιλέα καὶ ἔπιεν». Ὁ Ἰωσήφ τότε εἶπε· «Τὸ ὄνειρόν σου εἶνε πολὺ καλόν, διότι μετὰ τρεῖς ἡμέρας θὰ ἐξέλθῃς τῆς φυλακῆς καὶ θὰ ἀνακτήσῃς πάλιν τὴν θέσιν σου πλησίον τοῦ Φαραώ. Σὲ παρακαλῶ δέ, ὅταν ἐξέλθῃς, νὰ ἐνθυμηθῆς καὶ ἐμέ, καὶ νὰ φροντίσῃς νὰ μὲ ἀπελευθερώσῃς». Κατόπιν διηγήθη καὶ ὁ ἀρχισιτοποιὸς τὸ ἐξῆς ὄνειρον· «Εἶδον ὅτι ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου ἐστηρίζοντο τρία κἀνίστρα γεμάτα γλυκισμάτων, τὰ ὁποῖα κατέτρωγον τὰ πτηνά». Ὁ Ἰωσήφ εἶπεν εἰς τὸν ἀρχισιτοποιὸν ὅτι μετὰ τρεῖς ἡμέρας θὰ θανατωθῆ ὑπὸ τοῦ βασιλέως, τὰ δὲ

πτηνά θὰ φάγουν τὰς σάρκας του. Πράγματι μετὰ τρεῖς ἡμέρας, ὅπως εἶπεν ὁ Ἰωσήφ, ὁ μὲν ἀρχινοχός ἀπεφυλακίσθη καὶ ἀνέλαβε πάλιν τὴν θέσιν του πλησίον τοῦ Φαραώ, ὁ δὲ ἀρχισιτοποιὸς ἐθανατώθη.

Μέγιστον κακὸν ἢ συκοφαντία. Δὲν πρέπει νὰ κατηγοροῦμεν ἀδίκως.

✓ Τὰ δύο ὄνειρα τοῦ Φαραώ.

Ἀφοῦ ὁ ἀρχινοχός ἐξῆλθε τῶν φυλακῶν καὶ ἀνέλαβε τὴν θέσιν του πλησίον τοῦ Φαραώ, ἐλησμόνησε τὸν Ἰωσήφ. Ὁ Θεὸς ὅμως δὲν ἐλησμόνησεν αὐτόν.

Μίαν νύκτα ὁ Φαραώ εἶδεν εἰς τὸν ὕπνον του δύο ὄνειρα. Τὰ ὄνειρα ταῦτα εἶναι τὰ ἐξῆς·

Πρῶτον, εἶδεν ὅτι ἑπτὰ ἀγελάδες παχεῖαι ἀνέβαινον διὰ τῆς ὄχθης τοῦ Νείλου ποταμοῦ, ἠκολούθουν δὲ αὐτὰς κατόπιν ἑπτὰ ἄλλαι ἀγελάδες ἀδύνατοι, αἱ ὁποῖαι ὥρμησαν καὶ κατέφαγον τὰς παχείας. Δεύτερον, εἶδεν ὅτι πλησίον τοῦ Νείλου ἐβλάστησαν ἑπτὰ στάχυες παχεῖς καὶ γεμάτοι καρποῦ καὶ ἄλλοι ἑπτὰ ἀδύνατοι καὶ ξηροί, οἱ ὁποῖοι ὅμως ἐκάλυψαν καὶ κατέπνιξαν τοὺς παχεῖς.

Ὁ Φαραώ ἐντρομος ἐξύπνησε καὶ ἀνεπήδησεν ἐκ τῆς κλίνης του, ἀμέσως δὲ ἤρχισε νὰ σκέπτηται καὶ νὰ βασανίζῃ τὸν νοῦν του διὰ νὰ ἐξηγήσῃ τὰ δύο ἐκεῖνα ὄνειρα. Δὲν κατώρθωσεν ὅμως νὰ δώσῃ καμμίαν ἐξήγησιν καὶ διὰ τοῦτο, μόλις ἐφώτισεν ἡ ἡμέρα, ἐκάλεσεν ὅλους τοὺς σοφοὺς τῆς Αἰγύ-

πτου διὰ νὰ ἐξηγήσουν τὰ ὄνειρά του. Κανείς ὅμως δὲν ἠδυνήθη νὰ ἱκανοποιήσῃ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ βασιλέως. Ἐνεκα τούτου ὁ Φαραὼ ἤρχισε νὰ στενοχωρῆται καὶ νὰ λυπῆται.

Ἡ δόξα τοῦ Ἰωσήφ.

Τότε ὁ ἀρχιοινοχός ἐνεθυμήθη τὸν Ἰωσήφ καὶ παρουσιασθεὶς ἐνώπιον τοῦ βασιλέως εἶπεν εἰς αὐτὸν ὅτι εἰς τὴν φυλακὴν ὑπάρχει εἷς ἄνθρωπος, ὁ ὁ-

ποῖος δύναται νὰ ἐξηγῇ τὰ ὄνειρα. Ὁ Φαραὼ ἐκάλεσεν ἀμέσως τὸν Ἰωσήφ καὶ διηγήθη ἀμέσως τὰ ὄνειρά του. ἐκεῖνος δὲ ἐξήγησεν ἀμέσως αὐτὰ εἰς τὸν βασιλέα ὡς ἐξῆς·

Αἱ ἑπτὰ παχεῖαι ἀγελάδες καὶ οἱ ἑπτὰ παχεῖς στάχυες σημαίνουν ἑπτὰ ἔτη εὐφορίας διὰ τὴν Αἴγυπτον. Αἱ δὲ ἑπτὰ ἀδύνατοι ἀγελάδες καὶ οἱ ἑπτὰ ξηροὶ στάχυες σημαίνουν ἑπτὰ ἔτη ἀφορίας καὶ δυστυχίας.

Συνέστησε δὲ ὁ Ἰωσήφ εἰς τὸν βασιλέα νὰ φροντίσῃ κατὰ τὰ ἑπτὰ ἔτη τῆς εὐτυχίας νὰ συγκο-

μίση ἀρκετοὺς καρποὺς διὰ τὰ ἔτη κατὰ τὰ ἑπτὰ ἔτη τῆς ξηρασίας, διὰ τὰ μὴ πεινάσωσιν οἱ κάτοικοι τῆς χώρας του.

Γεμᾶτος ἀπὸ χαρὰν ὁ Φαραὼ διὰ τὴν ἐξήγησιν τῶν ὀνείρων του διέταξε τὴν ἀποφυλάκισιν τοῦ Ἰωσήφ καὶ ἀνέθεσεν εἰς αὐτὸν τὰ μαζεύσῃ τοὺς καρποὺς κατὰ τὰ ἔτη τῆς εὐτυχίας καὶ τὰ φυλάξῃ αὐτοὺς διὰ τὰ ἔτη τῆς δυστυχίας. Ἐπειτα ἔβγαλε τὸ δακτυλίδιον του ἀπὸ τὸν δάκτυλον του καὶ τὸ ἐπέρασεν εἰς τὸν δάκτυλον τοῦ Ἰωσήφ. Τὸν ἐνέδυσσε μὲ ὠραῖα ἐνδύματα καὶ τοῦ ἐφόρεσεν εἰς τὸν λαιμὸν ὠραῖον χρυσοῦν περιδέριον. Κατόπιν ἔβαλεν αὐτὸν εἰς μίαν βασιλικὴν ἄμαξαν καὶ περιέφερον αὐτὸν ἀνά τὴν πόλιν, εἰς δὲ κῆρυξ προπορευόμενος τῆς ἀμάξης ἐκάλει τὸν λαὸν νὰ προσκυνήσῃ τὸν Ἰωσήφ, τὸν ὁποῖον ὁ Φαραὼ διώρισε κυβερνήτην τῆς χώρας.

Ὁ ἐνάρετος καὶ εὐσεβὴς ἄνθρωπος ἀμείβεται πάντοτε ὑπὸ τοῦ Θεοῦ.

Οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Ἰωσήφ ζητοῦσιν ἀπὸ αὐτὸν σῖτον.

Ὅπως εἶπεν ὁ Ἰωσήφ, τοιουτοτρόπως καὶ ἐγένετο. Ἦλθον τὰ ἑπτὰ ἔτη τῆς εὐφορίας, κατὰ τὰ ὁποῖα ὁ Ἰωσήφ ἐφρόντισε νὰ συγκομίσῃ ἀρκετοὺς καρποὺς. Μετὰ ταῦτα ἠκολούθησαν τὰ ἑπτὰ ἔτη τῆς ἀφορίας, κατὰ τὰ ὁποῖα ἡ γῆ δὲν παρήγεν οὔτε σῖτον οὔτε ἄλλους καρποὺς. Ὅλος ὁ κόσμος ὑπέφερον ἀπὸ τὴν δυστυχίαν αὐτὴν καὶ μόνον οἱ κάτοικοι τῆς Αἰγύπτου ἦσαν εὐτυχεῖς, διότι εἶχον

καρπούς. Ἡ δυστυχία ἐφθασεν εἰς τὴν γῆν Χαναάν, ὅπου ἔζη ὁ Ἰακώβ μετὰ τοὺς υἱοὺς του. Ὅτε δὲ ὁ Ἰακώβ ἔμαθεν ὅτι εἰς τὴν Αἴγυπτον πωλεῖται σῖτος, ἔστειλε τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἐκεῖ διὰ νὰ ἀγοράσωσι, πλησίον του δὲ ἐκράτησε τὸν Βενιαμίν, ἐπειδὴ ἐφοβεῖτο μήπως τὸν χάσῃ, ὅπως ἔχασε καὶ τὸν Ἰωσήφ.

Οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰακώβ μετέβησαν εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ παρουσιάσθησαν ἐνώπιον τοῦ ἀδελφοῦ των Ἰωσήφ, τὸν ὁποῖον παρεκάλεσαν νὰ τοὺς ἐπιτρέψῃ νὰ ἀγοράσωσι καὶ αὐτοὶ σῖτον.

Οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Ἰωσήφ δὲν ἐφαντάζοντο ὅτι ὁ μέγας ἐκεῖνος ἄρχων τῆς Αἰγύπτου ἦτο ὁ ἀδελφός των, τὸν ὁποῖον εἶχον πωλήσει καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἀνεγνώρισαν αὐτόν. Ὁ Ἰωσήφ ὅμως τοὺς ἀνεγνώρισεν, ἀλλὰ δὲν ἐφανερώθη ἀμέσως.

Ἦρχισε λοιπὸν νὰ τοὺς ἐρωτᾷ πόθεν ἤρχοντο, ἐκεῖνοι δὲ ἀπήντησαν ὅτι ἤρχοντο ἀπὸ τὴν Χαναάν διὰ νὰ ἀγοράσωσι σῖτον. Ὁ Ἰωσήφ τότε εἶπεν εἰς αὐτοὺς ὅτι δὲν πιστεύει εἰς τοὺς λόγους των καὶ τοὺς ἐθεώρησεν ὡς κατασκόπους, διέταξε δὲ νὰ τοὺς φυλακίσωσιν. Οἱ ἀδελφοὶ του τότε ἤρχισαν νὰ διαμαρτύρωνται καὶ νὰ λέγουν ὅτι δὲν εἶναι κατάσκοποι, ἀλλ' ἄνθρωποι τίμιοι, οἱ ὁποῖοι ἤρχοντο διὰ νὰ ἀγοράσωσι σῖτον. Προσέθεσαν δὲ ὅτι ἦσαν δώδεκα ἀδελφοί, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ εἰς, ὀνομαζόμενος Ἰωσήφ, ἀπέθανεν, ὁ δὲ μικρότερος, ὁ Βενιαμίν, ἔμεινε πλησίον τοῦ πατρός των. Ὁ Ἰωσήφ ὅμως προσεποιήθη ὅτι δὲν ἐπίστευσε. Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ὅμως τοὺς ἀπεφυλάκισε καὶ

ἀφοῦ τοὺς ἐγέμισε τοὺς σάκκους των σῖτον, τοὺς ἀφῆκε νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὴν πατρίδα των, ὅταν δὲ ἐπανέλθουν, εἶπεν εἰς αὐτοὺς νὰ φέρουν μαζί των καὶ τὸν μικρότερον ἀδελφόν των, τὸν Βενιαμίν. Ἐκράτησε δὲ εἰς τὴν Αἴγυπτον τὸν Συμεών, ἕως ὅτου ἐπανέλθουν καὶ πάλιν διὰ νὰ ἀγοράσωσιν ἄλλον σῖτον.

Ὅταν οἱ ὑπῆρέται ἐγέμισαν τοὺς σάκκους, ὁ Ἰωσήφ διέταξεν αὐτοὺς νὰ θέσωσιν εἰς ἕκαστον σάκκον τὰ χρήματα, μὲ τὰ ὁποῖα ἠγόρασεν ἕκαστος τῶν ἀδελφῶν του τὸν σῖτον. Ἀφοῦ τοῦτο ἐγένετο, οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Ἰωσήφ ἀνεχώρησαν, καθ' ὁδὸν δέ, ὅταν ἤνοιξαν τοὺς σάκκους, εἶδον ἐντὸς αὐτῶν τὰ χρήματα καὶ ἐξεπλάγησαν. Ὅταν δὲ ἔφθασαν εἰς τὴν πατρίδα των, διηγήθησαν τὰ συμβάντα εἰς τὸν πατέρα των, ὁ ὁποῖος ἐξεπλάγη ἐπίσης.

Ὁ Ἰωσήφ ἀναγνωρίζεται ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς του.

Ἀφοῦ ἐπέρασαν πολλαὶ ἡμέραι, ὁ σῖτος, τὸν ὁποῖον ἠγόρασαν οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Ἰωσήφ, ἐσώθη καὶ ὁ Ἰακώβ ἠναγκάσθη καὶ πάλιν νὰ στείλῃ τοὺς υἱοὺς του εἰς Αἴγυπτον διὰ νὰ ἀγοράσωσιν ἄλλον. Ἄλλ' ἐκεῖνοι ἀπήντησαν, ὅτι τότε μόνον θὰ μετέβαινον εἰς Αἴγυπτον, ὅταν τοὺς ἔδιδε καὶ τὸν Βενιαμίν, διότι ὁ ἄρχων τῆς Αἰγύπτου ἐζήτηε νὰ τοῦ ὑπάγουν καὶ τοῦτον. Ὁ Ἰακώβ ὁμοῦς δὲν ἤθελε νὰ ἀποστείλῃ τὸν Βενιαμίν, ἐπειδὴ ἐφοβεῖτο μήπως χαθῆ καὶ αὐτός, ὅπως ὁ Ἰωσήφ. Ὅταν

ὁμως ὁ Ἰακώβ εἶδεν ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ πράξῃ ἄλλως, ἀπεφάσισε νὰ ἀφήσῃ καὶ τὸν Βενιαμὴν νὰ ὑπάγῃ μετὰ τῶν ἀδελφῶν του. Ὅταν ἔφθασαν εἰς τὴν Αἴγυπτον, παρουσιάσθησαν ἐνώπιον τοῦ Ἰωσήφ, ἐκεῖνος δὲ ἅμα εἶδε τὸν Βενιαμὴν, τὸσον συνεκινήθη, ὥστε ἠναγκάσθη νὰ κλεισθῇ εἰς τὸ δωμάτιόν του

καὶ νὰ κλαύσῃ.
Κατόπιν ὁ Ἰωσήφ διέταξε τοὺς ὑπηρετάς του νὰ ἐτοιμάσωσι τράπεζαν καὶ ἐκάλεσε τοὺς ἀδελφούς του νὰ συμπάγωσιν. Ἐκπληκτοὶ οἱ ἀδελ-

φοὶ τοῦ Ἰωσήφ διὰ τὴν μεγάλην τιμὴν ποὺ ἐγένετο εἰς αὐτούς, ἐκάθισαν εἰς τὴν τράπεζαν· παρετήρησαν δὲ ὅτι εἰς τὸν Βενιαμὴν εἶχε δοθῆ πενταπλασία μερὶς φαγητοῦ.

Κατόπιν οἱ ὑπηρεταὶ κατὰ διαταγὴν τοῦ Ἰωσήφ ἐγέμισαν τοὺς σάκκους μὲ σῖτον καὶ ἔθεσαν πάλιν τὰ χρήματα ἐντὸς αὐτῶν· εἰς τὸν σάκκον δὲ τοῦ Βενιαμὴν ἔθεσαν καὶ τὸ ἀργυροῦν ποτήριον τοῦ Ἰωσήφ. Ὅταν οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Ἰωσήφ ἀνεχώρησαν, ὁ Ἰωσήφ διέταξε τοὺς ὑπηρετάς του νὰ καταδιώξωσιν αὐτούς καὶ ἀφοῦ τοὺς συλλάβουν νὰ τοὺς

ὀδηγήσουν ἐνώπιόν του, διότι τοὺς ἐκλεψαν τὸ ἀργυροῦν ποτήριον, ἐκ τοῦ ὁποίου ἔπινε μόνος αὐτός. Οἱ ὑπηρεταὶ ἐξετέλεσαν τὴν διαταγὴν τοῦ Ἰωσήφ καὶ ἀφοῦ ἔφθασαν αὐτοὺς τοὺς συνέλαβον, ἤνοιξαν τοὺς σάκκους των καὶ εὔρον τὸ ποτήριον εἰς τὸν σάκκον τοῦ Βενιαμίν. Τοιοῦτοτρόπως τοὺς ἐγύρισαν πάλιν εἰς τὴν Αἴγυπτον ὡς κλέπτας. Οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Ἰωσήφ παρουσιάσθησαν ἐνώπιον τοῦ ἀδελφοῦ των ἐγονάτισαν πρὸ τῶν ποδῶν του καὶ τὸν παρεκάλεσαν μὲ θρήνους νὰ μὴ θανατώσῃ τὸν Βενιαμίν, διότι ὁ πατὴρ των θὰ ἀπέθνησκεν ἐκ τῆς μεγάλης του λύπης, ἀλλὰ νὰ ἀφήσῃ αὐτὸν ἐλεύθερον νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρίδα των καὶ νὰ κρατήσῃ αὐτοὺς δούλους του. Τὰ δάκρυα καὶ αἱ παρακλήσεις τῶν ἀδελφῶν συνεκίνησαν πολὺ τὸν Ἰωσήφ, ὁ ὁποῖος μὴ δυνάμενος πλέον νὰ συκρατηθῆ ἤρχισε καὶ αὐτὸς νὰ κλαίῃ καὶ νὰ εἶπῃ τέλος εἰς τοὺς ἀδελφούς του·

«Ἐγὼ εἶμαι ὁ ἀδελφός σας Ἰωσήφ, τὸν ὁποῖον ἐπωλήσατε. Σᾶς συγχωρῶ διὰ τὴν σκληρότητα, τὴν ὁποῖαν ἐδείξατε πρὸς ἐμέ, καὶ σᾶς παρακαλῶ νὰ μοῦ εἴπητε, ἂν ζῆ ὁ πατὴρ μας». Οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Ἰωσήφ, ὅταν ἤκουσαν τοὺς λόγους ἐκείνους, ἐρρίφθησαν ἀμέσως εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ ἀδελφοῦ των καὶ ἠσπάζοντο αὐτὸν καὶ τὸν παρεκάλουσαν νὰ τοὺς συγχωρήσῃ. Ὁ Ἰωσήφ τοὺς ἠσπάσθη ὅλους καὶ κατόπιν τοὺς παρεκάλεσε νὰ ὑπάγουν εἰς τὸν πατέρα των καὶ νὰ ἀναγγείλουν εἰς αὐτὸν ὅτι ζῆ ὁ υἱός του ὁ Ἰωσήφ καὶ ὅτι ἐπιθυμεῖ νὰ τὸν ἴδῃ εἰς τὴν Αἴγυπτον.

✓ **Ὁ Ἰωσήφ ὑποδέχεται τὸν πατέρα του.**

Οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Ἰωσήφ ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Χαναὰν καὶ γεμᾶται χαρὰν εἶπον εἰς τὸν πατέρα των ὅτι ὁ Ἰωσήφ ζῆ καὶ εἶναι μέγας ἀρχὼν τῆς Αἰγύπτου, καλεῖ δὲ αὐτὸν νὰ ὑπάγῃ ἐκεῖ διὰ νὰ ζήσωσιν

ὅλοι μαζί. Ὁ Ἰακώβ κατ' ἀρχὰς δὲν ἐπίστευσεν, ὅταν ὅμως εἶδε τὰ πλούσια δῶρα, τὰ ὅποια εἶχε δώσει ὁ Ἰωσήφ εἰς τοὺς ἀδελφοὺς του, ἐπίστευσε καὶ ἀπεφάσισε νὰ καταβῆ εἰς Αἴγυπτον διὰ νὰ ἴδῃ τὸν υἱὸν του πρὶν ἀποθάνῃ.

Ὁ Ἰωσήφ, ὅταν ἔμαθεν ὅτι ἔρχεται ὁ πατήρ του, ἐξῆλθε μὲ ὠραίαν βασιλικὴν ἀρχαὴν εἰς προὔπαν-
τησιν αὐτοῦ καὶ ἀφοῦ ἐνηγκαλίσθη αὐτὸν τὸν

ἠσπάζετο καὶ ἔλαιεν ἀπὸ συγκίνησιν. Ὁ Ἰακώβ
ἔζησεν εὐτυχῆς πλέον πλησίον τῶν υἱῶν του μέχρι
βαθυτάτου γήρατος. Ὁ Ἰακώβ ἀπέθανεν εἰς
μεγάλην ἡλικίαν, οἱ δὲ υἱοὶ του ἐγκατεστάθησαν
εἰς τὴν Αἴγυπτον, ὅπου ἀπέχτησαν πολλοὺς ἀπο-
γόνους, οἱ ὅποιοι ὠνομάσθησαν Ἰσραηλιταί.

Ὅφειλομεν νὰ συγχωρῶμεν τὰ ἁμαρτήματα τῶν ἄλλων,
διὰ νὰ συγχωρηῇ καὶ ἡμᾶς ὁ Θεός. «Ἄφες ἡμῖν τὰ ἁμαρ-
τήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν»

ΕΥΓΚΕΦΑΛΑΙΩΣΙΣ

Τὰ τέκνα τοῦ Ἰακώβ.—Ὁ Ἰακώβ ἀπέκτησε δώδεκα υἱούς, ἐκ τῶν ὁποίων ἡγάπα περισσότερον τὸν Ἰωσήφ, διότι ἦτο καλύτερος ὅλων. Οἱ ἀδελφοὶ ὁμῶς τοῦ Ἰωσήφ ἐφθόνησαν αὐτὸν καὶ διὰ τοῦτο μίαν ἡμέραν τὸν ἐπώλησαν εἰς ἐμπόρους Ἰσραηλίτας, οἱ ὅποιοι ἔφερον αὐτὸν εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ τὸν ἐπώλησαν ὡς δοῦλον εἰς τὸν ἀρχιμάγειρον τοῦ Φαραῶ, ὁ ὁποῖος ὠνομάζετο Πετεφρῆς.

Ὁ Ἰωσήφ συκοφαντεῖται καὶ φυλακίζεται.—Ὁ Πετεφρῆς ἔκαμε τὸν Ἰωσήφ οἰκονόμον τοῦ οἴκου του, ἐπειδὴ ἦτο τίμιος καὶ καλός. Ἡ γυνὴ ὁμῶς τοῦ Πετεφρῆ εὐνοκράτησε τὸν Ἰωσήφ εἰς τὸν σύζυγόν της, ὁ δὲ Πετεφρῆς διετάξε νὰ ράψωσιν αὐτὸν εἰς τὰς φυλακάς. Ἄλλ' ὁ Θεὸς δὲν ἀφῆκε τὸν ἀθῶνον Ἰωσήφ νὰ καταστραφῇ.

Ἡ ἀρετὴ τοῦ Ἰωσήφ ἀμείβεται.—Ὁ Ἰωσήφ ἐγκρίσας εἰς τὰς φυλακάς τὸν ἀρχιοικοχόον καὶ τὸν ἀρχιστοιχοῦν τοῦ βασιλέως Φαραῶ, εἰς τοὺς ὁποίους ἐξήγησε τὰ ὄνειρα, τὰ ὁποῖα εἶδον. Ὁ ἀρχιοικοχός, ὅπως εἶπεν ὁ Ἰωσήφ, ἐξῆλθε τῶν φυλακῶν καὶ ἀπέκτησε τὴν θέσιν, τὴν ὁποίαν εἶχε πλησίον τοῦ βασιλέως, ἐνῶ ὁ ἀρχιστοιχοὺς ἐθανατώθη. Μίαν ἡμέραν ὁ Φαραῶ εἶδε δύο ὄνειρα, τὰ ὁποῖα δὲν ἠδύνατο κενεῖς νὰ ἐξηγήσῃ. Τότε ὁ ἀρχιοικοχός ἐνεθυμήθη τὸν Ἰωσήφ καὶ τὸ ἀνήγγειλεν εἰς τὸν βασιλέα. Ὁ Ἰωσήφ κατῴρθωσε νὰ ἐξηγήσῃ τὰ ὄνειρα τοῦ Φαραῶ καὶ νὰ διορισθῇ ἐπ' αὐτοῦ ἀρχὼν τῆς Αἴγυπτου. Τοιοῦτοτρόπως ἡ ἀρετὴ τοῦ Ἰωσήφ ἠμείφθη ἐπὶ τοῦ Θεοῦ.

Οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Ἰωσήφ ταπεινοῦνται ἐνώπιον αὐτοῦ.—Ἦλθον τὰ ἐπὶ τὰ ἔτη τῆς δυστυχίας καὶ ὁ σῖτος ἔλειπεν ἀπὸ παντοῦ. Τότε ὁ Ἰακώβ ἀπέστειλε τοὺς υἱούς του εἰς τὴν Αἴγυπτον διὰ νὰ ἀγοράσωσι σῖτον.

Ὁ Ἰωσήφ τοὺς ἐφυλάκισε κατ' ἀρχάς, κατόπιν δὲ μὲν τοὺς ἔδωκε σίτον καὶ τοὺς εἶπε νὰ υπάγῳσι νὰ τοῦ φέρωσι καὶ τὸν Βενιαμίν. Ὄταν ἐπανῆλθον ἔφερον καὶ τὸν Βενιαμίν, τὸν ὁποῖον ὁμοίως ὁ Ἰωσήφ ἤθελε νὰ κρατήσῃ εἰς τὴν Αἴγυπτον ὡς κλέπτῃν. Τότε οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Ἰωσήφ ἐγονάτισαν καὶ ἐταπεινώθησαν ἐνώπιον τοῦ ἀδελφοῦ των λέγοντες εἰς αὐτὸν ὅτι ὁ πατὴρ των θὰ ἀποθάνῃ, ἐὰν κρατήσῃ τὸν Βενιαμίν. Ὁ Ἰωσήφ συνεκινήθη τότε καὶ ἐφανερώθη εἰς τοὺς ἀδελφούς των, τοὺς ὁποίους ἔστειλε νὰ φέρωσι τὸν πατέρα των εἰς τὴν Αἴγυπτον.

Θάνατος τοῦ Ἰακώβ.—Ὁ Ἰακώβ γεμᾶτος ἀπὸ χαρὰν κατῆλθεν εἰς Αἴγυπτον καὶ ἔζησεν εὐτυχῆς τὸν ὑπόλοιπον χρόνον τῆς ζωῆς του. Ὄταν ἤσθάνθη τὸν θάνατόν του, ἠδλόγησε τοὺς υἱούς του καὶ ἀπέθανεν. Οἱ ἀπόγονοι τῶν υἱῶν τοῦ Ἰακώβ ἐπληθύνοντο εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ ὠνομάσθησαν Ἰσραηλίται.

Γ' ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΜΩΥΣΕΩΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΤΟΥ ΝΑΥΗ

(1500—1055 πρὸ Χριστοῦ)

Γέννησις τοῦ Μωυσέως.

Παρῆλθον ὀλίγα ἔτη καὶ ὁ Ἰωσήφ ἀπέθανε, καθὼς καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ. Οἱ ἀπόγονοὶ του ὅμως, οἱ ὁποῖοι, ὡς εἴπομεν, ὠνομάσθησαν Ἰσραηλῖται, ἐπληθύνοντο πολὺ καὶ ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν ὀλόκληρος ἡ Αἴγυπτος ἐγένετο ἀπὸ αὐτοῦ. Ἡ μεγάλη αὕτη αὐξήσις τῶν Ἰσραηλιτῶν ἤρχισε νὰ ἀνησυχῇ τοὺς Αἰγυπτίους καὶ μάλιστα τοὺς βασιλεῖς των, οἱ ὁποῖοι ἤρχισαν νὰ φοβῶνται τοὺς Ἰσραηλίτας μήπως γίνουσι μίαν ἡμέραν κύριοι τῆς χώρας των καὶ βασιλεύσουσι αὐτοί. Ἀπεφάσισε λοιπὸν ὁ Φαραὼ νὰ φονεύσῃ ὅλα τὰ ἄρρενα τέκνα τῶν Ἰσραηλιτῶν διὰ νὰ μὴ αὐξάνωνται οὗτοι. Διέταξε λοιπὸν νὰ ρίπτωνται εἰς τὸν Νεῖλλον ποταμὸν ὅσα τέκνα ἄρρενα ἐγέννων αἱ γυναῖκες τῶν Ἰσραηλιτῶν. Τοῦτο καὶ ἐγένετο. Μία ὅμως Ἰσραηλίτις γυνὴ ἀπέκτησεν ὠραιότατον τέκνον, τὸ ὁποῖον ἐκρυπτεν ἐπὶ τρεῖς μῆνας εἰς τὴν οἰκίαν της μετὰ τὸν σκοπὸν νὰ τὸ σώσῃ ἀπὸ τὸν πνιγμὸν. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἐφοβήθη μήπως ἀνακαλυφθῆ καὶ τιμωρηθῆ διὰ θανάτου, κατεσκεύασεν ἓν καλάθιον, ἐντὸς τοῦ ὁποῖου ἔθεσε τὸ παιδίον της. Ἦλειψε κατόπιν τὸ καλάθιον

μέ πίσσαν διά νά μή εισέρχονται ἐντός αὐτοῦ τὰ ὕδατο, τὸ ἔφερεν εἰς τὸν ποταμὸν καὶ τὸ ἀφῆκε νά ἐπιπλέη τῶν ὑδάτων. Κατόπιν ἀνεχώρησεν ἀπ' ἐκεῖ καὶ ἀφῆκε τὴν ἀδελφὴν τοῦ παιδίου διὰ νά ἴδῃ τί θὰ ἀπογίνη. Μετ' ὀλίγον ἐνεφανίσθη εἰς τὴν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ ἡ κόρη τοῦ Φαραῶ, ἡ ὁποία

ἦλθε διὰ νά λουσθῇ. Μόλις ἡ βασιλοπούλα εἶδε τὸ καλάθιον νά ἐπιπλέη, διέταξε τὰς ὑπηρετρίκας τῆς νά σύρῳσιν αὐτὸ ἔξω καὶ νά τὸ ἀνοίξωσιν. Αἱ ὑπηρετρίαι ἐξέτελεσαν ἀμέσως τὴν δια-

ταγὴν τῆς. Ὅταν δὲ τὸ ἤνοιξαν, παρετήρησαν τὸ παιδίον, τὸ ὁποῖον εὐρίσκετο ἐντός αὐτοῦ. Ἡ κόρη τοῦ Φαραῶ παρέλαβε τὸ βρέφος μὲ σκοπὸν νά τὸ ἀναθρέψῃ ὡς ἰδικόν τῆς. Ἡ ἀδελφὴ τοῦ παιδίου τότε, ἀφοῦ ἐνόησε τοὺς σκοποὺς τῆς βασιλοπούλας, ἔτρεξεν ἀμέσως πρὸς αὐτὴν καὶ τὴν ἠρώτησεν, εἰ ἄν ἤθελε τροφὸν διὰ τὸ παιδίον. Ἡ θυγάτηρ τοῦ Φαραῶ ηὐχαρίστησε τὴν μικρὰν καὶ τῆς εἶπε νά τῆς συστήσῃ, εἰ ἄν ἐγνώριζε τοιαύτην. Ἡ μικρὰ κόρη ἔτρεξεν ἀμέσως καὶ ἀδοποίησε τὴν μητέρα

της, ἣ ὁποία μετέβη εὐθὺς εἰς τὸν ποταμὸν καὶ παρέλαβεν ἀπὸ τὴν βασιλοπούλαν τὸ παιδίον, τὸ ὁποῖον ἐκράτησεν εἰς τὴν οἰκίαν της ἐπὶ τρία ἔτη. Μετὰ τρία ἔτη ἡ μήτηρ παρέδωκε πάλιν τὸ παιδίον της εἰς τὴν κόρην τοῦ Φαραώ, ἣ ὁποία τὸ υἱοθέτησε καὶ τὸ ὠνόμασε Μωυσῆν, δηλ. ὑδατόσωστον, ἐπειδὴ ἐσώθη ἐκ τῶν ὑδάτων.

Ὁ Θεὸς φανερῶνεται εἰς τὸν Μωυσέα.

Ὁ Μωυσῆς ἀνετράφη εἰς τὰ ἀνάκτορα τοῦ Φαραώ καὶ ἐδιδάχθη τὴν γλῶσσαν καὶ τὰς ἐπιστήμας τῶν Αἰγυπτίων. Ἐν τούτοις ὁ Μωυσῆς δὲν ἐλησμόνησεν ὅτι κατήγετο ἀπὸ Ἰσραηλιτικὴν οἰκογένειαν καὶ διὰ τοῦτο ἐφρόντιζε πάντοτε ὑπὲρ τῶν Ἰσραηλιτῶν, τοὺς ὁποίους ἠγάπα καὶ ἐπροστάτευε. Μίαν ἡμέραν εἶδε καθ' ὁδὸν ἓνα Αἰγύπτιον νὰ βασανίζῃ καὶ νὰ δέρῃ ἓνα Ἰσραηλίτην. Ὁ Μωυσῆς ἠθέλησε νὰ προστατεύσῃ τὸν Ἰσραηλίτην, ἀλλ' ὁ Αἰγύπτιος ἐπετέθη κατ' αὐτοῦ μὲ σκοπὸν νὰ τὸν φονεύσῃ. Ὁ Μωυσῆς, ὅταν εἶδε τὸν κίνδυνον, ἐπρόλαβε καὶ ἐφόνευσε τὸν Αἰγύπτιον.

Τὸ πρᾶγμα ὅμως ἐγένετο γνωστὸν καὶ ὁ Μωυσῆς ἠναγκάσθη νὰ φύγῃ ἐξ Αἰγύπτου καὶ νὰ μεταβῇ εἰς τὴν χώραν Μαδιάμ, ὅπου ἐνυμφεύθη τὴν θυγατέρα ἑνὸς ἱερέως, ἣ ὁποία ὠνομάζετο Σεπφώρα.

Κατὰ τὴν ἀπουσίαν τοῦ Μωυσέως οἱ Αἰγύπτιοι κατεβασάνιζον τοὺς Ἰσραηλίτας μὲ βαρυτάτα ἐργασίας καὶ παντοιοτρόπως ἐτυράννουσαν αὐτούς. Ὁ Θεὸς ὅμως, ὁ ὁποῖος δὲν ἀνέχεται τὴν ἀδικίαν,

ἀπεφάσισε νὰ ἀπαλλάξῃ αὐτοὺς ἀπὸ τῆς μαρτύρια, εἰς τὰ ὁποῖα καθημερινῶς ὑπεβάλλοντο καὶ πρὸ τοῦτο ἐξέλεξε τὸν Μωυσῆν.

Μίαν ἡμέραν λοιπόν, ἐνῶ ὁ Μωυσῆς ἔβοσκε τὰ πρόβατα τοῦ πενθεροῦ του ἐπὶ τοῦ ὄρους Χωρήβ, εἶδε μίαν βάτον, ἣ ὁποῖα ἀνέδιδε φλόγας, ἀλλ'

ὅμως δὲν ἐκαί-
ετο. Ἐκπλη-
κτος ὁ Μωυσῆς
διὰ τὸ περίερ-
γον αὐτὸ φαι-
νόμενον ἐπλη-
σίασε τὴν βά-
τον καὶ τότε
ἤκουσε μίαν
φωνήν, τὴν φω-
νὴν τοῦ Θεοῦ,
ὁ ὁποῖος εἶπεν
εἰς αὐτόν· «Ἐ-

γὼ εἶμαι ὁ Θεὸς τῶν πατέρων σου, τοῦ Ἀβραάμ,
Ἰσαὰκ καὶ τοῦ Ἰακώβ. Μὴ πλησιάσῃς περισσό-
τερον πρὸς τὸ μέρος τῆς βάτου χωρὶς νὰ ἀφαιρέσῃς
τὰ ὑποδήματά σου, διότι ὁ τόπος αὐτὸς εἶναι ἱερός». Ὁ Μωυσῆς ἔσπευσε νὰ γονυπετήσῃ. «Ἀπεφάσισα,
ἐξηκολούθησεν ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ, νὰ σώσω τοὺς
Ἰσραηλίτας ἀπὸ τὰ βάσανα, τὰ ὁποῖα ὑποφέρουν
εἰς τὴν Αἴγυπτον, καὶ νὰ ὀδηγήσω αὐτοὺς εἰς τὴν
Χαναάν. Σὲ διατάσσω λοιπόν νὰ μεταβῆς εἰς τὸν
Φαραὼ καὶ νὰ ζητήσῃς παρ' αὐτοῦ νὰ ἀφήσῃ τοὺς
Ἰσραηλίτας νὰ φύγουν ἐκ τῆς Αἴγυπτου. Εἶπέ

δὲ εἰς αὐτόν, ὅτι ἂν δὲν ἐκτελέσῃ τὴν διαταγὴν μου, πολλὰ κακὰ θὰ ἐπιπέσουν ἐπὶ τῆς Αἰγύπτου».

Ἐντρομος ὁ Μωυσῆς ἀπεκρίθη· «Γνωρίζεις, Κύριε, πὼς εἶμαι βραδύγλωσσος, καὶ διὰ τοῦτο δυσκολεύομαι νὰ παρουσιασθῶ καὶ νὰ ὁμιλήσω πρὸς τὸν βασιλέα». «Ὁ ἀδελφός σου Ἰσραὴλ εἶναι ἀρκετὰ εὐγλωττος, ἀπήντησεν ὁ Θεός. Ἄς ὁμιλήσῃ αὐτὸς ἀντὶ σοῦ». Ὁ Μωυσῆς ἀμέσως μετέβη πρὸς τὸν ἀδελφόν του τὸν Ἰσραὴλ, πρὸς τὸν ὁποῖον διηγήθη τὰ συμβάντα.

Αἱ δέκα πληγαὶ τῆς Αἰγύπτου.

Ὁ Μωυσῆς καὶ ὁ Ἰσραὴλ τότε μετέβησαν εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ παρουσιάσθησαν εἰς τὸν Φαραῶ, εἰς τὸν ὁποῖον

ἀνήγγειλαν τὴν ἀπόφασιν τοῦ Κυρίου καὶ τὸν παρεκάλεσαν νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας νὰ ἀναχωρήσωσιν. Ὁ Φαραῶ ὁμοίως, εἶπεν, ὅτι δὲν ἀναγνωρίζει κανένα Κύριον,

οὔτε θὰ ἀφήτῃ τοὺς Ἰσραηλίτας νὰ φύγουν, διέταξε δὲ νὰ τοὺς βασανίζουν περισσότερο.

Ὁ Μωυσῆς καὶ ὁ Ἀαρὼν παρουσιάσθησαν πάλιν ἐνώπιον τοῦ Φαραῶ. Ὁ Ἀαρὼν ἔρριψε τότε τὴν ράβδον τοῦ πρὸ τοῦ βασιλέως, ἣ ὁποία μετεβλήθη εἰς ὄφιν. Ὁ Φαραῶ ὁμως καὶ μετὰ τὸ θαῦμα τοῦτο δὲν ἤθελε νὰ ἀφήσῃ τοὺς Ἰσραηλίτας νὰ φύγουν. Ὁ Θεὸς τότε ὠργίσθη κατὰ τοῦ Φαραῶ καὶ ἔστειλεν εἰς ὅλην τὴν Αἴγυπτον δέκα πληγὰς, δηλαδή δέκα μεγάλα κακά, ἐκ τῶν ὁποίων οἱ Αἰγύπτιοι ὑπέφερον πολύ. Πρῶτον μετέβαλε τὸ ὕδωρ τοῦ Νείλου εἰς αἷμα, δεῦτερον ἐγένετο ἡ Αἴγυπτος ἀπὸ βατράχους, ἔπειτα ἐγένετο σκότος βαθύ, τὸ ὁποῖον διετηρήθη ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας.

Ὁ ἄζυμος ἄρτος.

Τέλος ὁ Θεὸς ἔστειλε τὴν τρομερὰν πληγὴν, τὴν δεκάτην, ἐκ τῆς ὁποίας ἀπέθανον ὅλα τὰ πρωτογέννητα ἄρρενα τέκνα τῶν Αἰγυπτίων εἰς διάστημα μιᾶς νυκτός. Ἐκ τῆς πληγῆς ταύτης ἐσώθησαν τὰ τέκνα τῶν Ἰσραηλιτῶν ὡς ἐξῆς· Ὁ Θεὸς εἶπεν εἰς τὸν Μωυσῆν· «Εἶπατε εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας τὴν δεκάτην τετάρτην ἡμέραν τοῦ μηνὸς τούτου νὰ σφάξῃ ἕκαστος ἐν ἀρνίον καὶ μετὰ τὸ αἷμά του νὰ βάψῃ τὴν ἐσπέραν τὴν θύραν τῆς οἰκίας του. Τὸ κρέας τοῦ ἀρνίου νὰ ψῆσουν καὶ νὰ τὸ φάγουν μετὰ ἄρτον ἄζυμον, πρὸς δέ, οὐδεὶς Ἰσραηλίτης νὰ κοιμηθῇ τὴν νύκτα ἐκεῖνην. Πάντες θὰ εἶναι ἔτοιμοι πρὸς ἀναχώρησιν, δηλαδή θὰ εἶναι ἐνδεδυμένοι καὶ καθ' ὅλα ἔτοιμοι. Τότε θὰ στείλω

τὸν ἄγγελόν μου καὶ εἰς ὅσας οἰκίας δὲν βλέπει αἷμα εἰς τὴν θύραν των θὰ εἰσέρχεται καὶ θὰ θανατώη τὰ πρωτογέννητα τέκνα». Τοιούτοτρόπως τὰ τέκνα τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐσώθησαν, ἐνῶ ὅλα τὰ τῶν Αἰγυπτίων ἐθανατώθησαν.

Ἡ ἡμέρα αὕτη τῶν ἀζύμων εἶναι τὸ Πάσχα τῶν Ἑβραίων καὶ ἐορτάζεται μέχρι σήμερον. Κατὰ τὸ Πάσχα οἱ Ἑβραῖοι τρώγουν ἀμνὸν καὶ ἄρτον ἀζυμον ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἐξόδου των ἐκ τῆς Αἰγύπτου.

Ἡ διάβασις τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης.

Ὁ Φαραώ, ὅταν εἶδε τὴν μεγάλην συμφορὰν ποῦ ἔστειλεν ὁ Θεὸς εἰς τὴν χώραν του, ἐφοβήθη πολὺ καὶ ἀφοῦ ἐκάλεσε τὸν Μωυσῆν καὶ τὸν Ἀαρὼν εἶπεν ὅτι ἐπιτρέπεται νὰ ἀναχωρήσουν οἱ Ἰσραηλιταὶ ἐν καιρῷ νυκτός. Οἱ Ἰσραηλιταὶ τότε ἀνεχώρησαν ἀμέσως. Ἦσαν ἑξακόσρια χιλιάδες ἄνδρες πολεμισταί, ἠκολούθουν δὲ αὐτοὺς αἱ γυναῖκες καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν. Μόλις ὅμως ἀνεχώρησαν, ὁ Φαραώ μετενόησε, διότι ἐπέτρεψε τὴν ἀναχώρησίν των, καὶ διὰ τοῦτο ἔστειλε στρατὸν διὰ νὰ τοὺς ἐπαναφέρῃ. Οἱ Ἰσραηλιταὶ ἔφθασαν εἰς τὴν ἀκτὴν τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης, ἐκεῖ δὲ ἐκινδύνεον νὰ συλληφθοῦν, ἐπειδὴ πρὸ αὐτῶν ὑπῆρχεν ἡ θάλασσα, τὴν ὁποίαν δὲν ἠδύνατο νὰ διαβοῦν. Ὁ Μωυσῆς τότε, κατὰ διαταγὴν τοῦ Θεοῦ, ὕψωσε τὴν ράβδον του καὶ ἤπλωσε τὴν χεῖρά

Σινᾶ, εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὀποίου ἀνῆλθεν ὁ Μωυσῆς. Ἐκεῖ παρουσιάσθη ἐνώπιον αὐτοῦ ὁ

Θεός, ὁ ὀποῖος εἶπεν εἰς τὸν Μωυσῆν νὰ καταβῆ καὶ νὰ εἴπη εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας ὅτι θὰ ἔδιδεν εἰς αὐτοὺς δέκα ἐντολάς, τὰς ὀποίας ὄφειλον οὗτοι νὰ τηρῶσιν, ἂν ἤθελον νὰ ἔ-

χωσι τὴν προστασίαν του καὶ τὴν βοήθειάν του. Ὁ Μωυσῆς κατέβη εὐθὺς ἐκ τοῦ ὄρους καὶ εἶπεν εἰς τοὺς Ἑβραίους ὅλα ὅσα ἤκουσε παρὰ τοῦ Θεοῦ, ἐκεῖνοι δὲ ὑπεσχέθησαν ὅτι θὰ τηρήσωσι τὰς ἐντολάς του καὶ παρεκάλεσαν τὸν Μωυσέα νὰ ἀναβῆ καὶ πάλιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους καὶ νὰ λάβῃ τὰς δέκα ἐντολάς τοῦ Θεοῦ.

Τότε ὁ Μωυσῆς διέταξε τοὺς Ἑβραίους νὰ καθαρισθῶσι καὶ ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας νὰ νηστεύσωσι. Τὴν τρίτην ἡμέραν ἤρχισε νὰ ἀστράπτῃ καὶ νὰ βροντᾷ ἐπὶ τοῦ ὄρους, ἐν δὲ πυκνὸν νέφος ἐκάλυψε τὴν κορυφὴν του.

Ὁ Μωυσῆς τότε ὠδήγησε τοὺς Ἰσραηλίτας εἰς τὴν ρίζαν τοῦ ὄρους. Τρομεροὶ ἤχοι σαλπίγγων

καὶ ἄλλοι κρότοι ἠκούοντο ἐπάνω εἰς τὸ ὄρος, εἰς τρόπον ὥστε οἱ Ἰσραηλῖται ἤρχισαν νὰ καταλαυβάνωνται ὑπὸ φόβου. Τότε ἠκούσθη ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ νὰ λέγῃ πρὸς τοὺς Ἰσραηλίτας τὰ ἐξῆς:

- 1) Ἐγὼ εἶμαι ὁ Θεὸς σας, δὲν πρέπει νὰ λατρεύηται ἄλλον Θεόν.
- 2) Δὲν πρέπει νὰ προσκυνᾶτε τὰ εἰδῶλα.
- 3) Νὰ μὴ ὀρκίζεσθε καὶ νὰ μὴ μεταχειρίζεσθε τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ διὰ μικρὰ πράγματα.
- 4) Νὰ φυλάττετε καὶ νὰ ἀγιάζετε τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου.
- 5) Νὰ σέβεσθε καὶ νὰ τιμᾶται τοὺς γονεῖς σας!
- 6) Νὰ μὴ φονεύετε.
- 7) Νὰ μὴ προσβάλλετε τὴν τιμὴν τῶν ἄλλων.
- 8) Νὰ μὴ κλέπτετε.
- 9) Νὰ μὴ ψευδομαρτυρῆτε.
- 10) Νὰ μὴ ἐπιθυμῆτε ξένα πράγματα.

Ὁ χρυσοῦς μόσχος.

Ὁ Μωυσῆς ἀνέβη πάλιν εἰς τὸ ὄρος Σινᾶ καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ τεσσαράκοντα ἡμέρας συνομιλῶν μετὰ τοῦ Θεοῦ. Κατόπιν ὁ Θεὸς ἔδωκε τὰς δέκα ἐντολάς γραμμένας εἰς δύο λιθίνας πλάκας.

Ὅταν παρῆλθον ἀρκεταὶ ἡμέραι καὶ ὁ Μωυσῆς δὲν κατήρχετο ἐκ τοῦ ὄρους, οἱ Ἰσραηλῖται εἶπον εἰς τὸν Ἀαρών: «Δὲν γνωρίζομεν τί συνέβη εἰς τὸν Μωυσῆα. Κατασκευάσον μας θεοῦς ἑμοίους μὲ

τούς θεούς τῶν Αἰγυπτίων». Ὁ Ἀαρὼν, ἀφοῦ εἶπε
καὶ τοῦ ἔφερον ὅλα τὰ χρυσοῦς κοσμήματα καὶ
δακτυλίδια,

κατεσκεύασε
δι' αὐτῶν ἓνα
μόσχον, τὸν ὁ-
ποῖον, ἀφοῦ ἔ-
στησαν εἰς ἓν
μέρος ὑψηλόν,
τὸν προσεκύ-
νουν ὡς θεόν.

Ὅταν ὁ Μω-
υσῆς κατήλθεν
ἐκ τοῦ ὄρους
μὲ τὰς πλά-

κας τῶν δέκα ἐντολῶν εἰς τὰς χεῖρας καὶ εἶδε
τούς Ἰσραηλίτας νὰ προσκυνοῦν τὸν μόσχον, ἐθύ-
μωσε τόσο πολύ, ὥστε ἔριψε κάτω τὰς πλάκας
καὶ τὰς ἔσπασεν. Ἀφοῦ δὲ ἐτιμώρησεν αὐστηρῶς
τούς Ἰσραηλίτας καὶ κατέστρεψε τὸν χρυσοῦν
μόσχον, ἀνέβη πάλιν εἰς τὸ ὄρος, ἐζήτησε συγ-
χώρησιν ἀπὸ τὸν Θεὸν διὰ τὸν θυμὸν του καὶ ὁ
Θεὸς τοῦ ἔδωκεν ἄλλας πλάκας μὲ τὰς δέκα ἐντολάς.

Ὁ Μωυσῆς κατὰ διαταγὴν τοῦ Θεοῦ κατε-
σκεύασε σκηνήν, ὡς προσωρινὸν ναόν, καὶ κιβω-
τόν, ἐντὸς τῆς ὁποίας ἐφύλαξε τὰς δέκα ἐντολάς.
Ἡ κιβωτὸς ὠνομάσθη κιβωτὸς τῆς δια-
θήκης. Κατόπιν προσέφερε θυσίαν εἰς τὸν Θεὸν
ἐντὸς τῆς σκηνῆς ταύτης. Εἰς ἀνάμνησιν τῶν δέκα

ἐντολῶν οἱ Ἑβραῖοι ἐορτάζουν τὴν πεντηκοστήν, ἑπτὰ ἑβδομάδας μετὰ τὸ Πάσχα.

Ἄφοῦ τέ-
λος ὁ Μωυ-
σῆς συνέστη-
σεν εἰς τοὺς
Ἰσραηλίτας
νὰ λατρεύω-
σι τὸν Θεὸν
καὶ νὰ τη-
ροῦν τὰς ἐν-
τολάς αὐτοῦ,
ᾤρισεν ὡς
διάδοχόν του
τὸν Ἰησοῦν
τοῦ Ναυῆ καὶ ἀπέθανε πρὶν εἰσελθεῖν εἰς τὴν Χα-
ναάν.

Ὁ Θεὸς σφίξει ἐκείνους, τοὺς ὁποίους ἀγαπᾷ, καὶ τιμωρεῖ τοὺς παραβαίνοντας τὰς ἐντολάς του.

Ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μωυσέως οἱ Ἰσραηλῖται ἀνεγνώρισαν ὡς διάδοχον τὸν Ἰησοῦν τοῦ Ναυῆ, ὁ ὁποῖος ἀνέλαβε νὰ τοὺς ὀδηγήσῃ εἰς τὴν Χαναάν. Μετὰ πορείαν ὀλίγων ἡμερῶν οἱ Ἰσραηλῖται ἔφθασαν εἰς τὸν Ἰορδάνην ποταμόν. Προηγούντο δὲ οἱ ἱερεῖς αὐτῶν, οἱ ὁποῖοι ἔφερον εἰς τὰς χεῖράς των τὴν ἱεράν κιβωτόν, ἐντὸς τῆς ὁποίας ἔφυ-
ρωκ. Φωτοτοβλου - Τελικὴ Διαθήκη 4

λάσσοντο αἱ δέκα ἐντολαί. Μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ οἱ Ἰσραηλιῖται διέβησαν τὸν Ἰορδάνην χωρὶς νὰ βραχοῦν, διότι τὰ ὕδατα αὐτοῦ διεχωρίσθησαν εἰς δύο, ὅπως συνέβη καὶ εἰς τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν. Ἀλλὰ τὰ ἐμπόδια δὲν ἐτελείωσαν ἕως ἐδῶ.

Διὰ νὰ φθάσουν εἰς τὴν Χαναάν, ἔπρεπε νὰ κυριεύσωσιν ὠχυρωμένας πόλεις, αἱ ὁποῖαι εὐρίσκοντο εἰς τὸν δρόμον των. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἐπολιοῦρχησαν τὴν ἰσχυρὰν

πόλιν Ἰεριχώ. Ἐπτὰ ἡμέρας περιεφέροντο γύρω τῆς πόλεως ταύτης, τὴν δὲ ἐβδόμην ἡμέραν οἱ ἱερεῖς ἐσάλπισαν τὰς σάλπιγγας καὶ ὁ λαὸς ἐβόησε, τὰ δὲ τείχη τῆς πόλεως ἔπεσαν μόνον των. Ἀφοῦ ἐκυρίευσαν τὴν Ἰεριχώ, ἔφθασαν εἰς τὴν πόλιν Γαβαὼν καὶ συνεκρότησαν μάχην μὲ τοὺς κατοικοὺς αὐτῆς. Ἐπειδὴ δὲ ἐπλησίαζε νὰ νυκτώσῃ καὶ ἡ μάχη δὲν εἶχε τελειώσει, ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ παρεκάλεσε τὸν Θεὸν νὰ παρατείνῃ τὴν ἡμέραν καὶ κατόπιν ἀνέκραξε· «Στήτω ὁ ἥλιος κατὰ Γαβαὼν καὶ ἡ σελήνη κατὰ φάραγμα Αἰλῶν». Ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη ἐστάθησαν, μέχρις

δτού οί Ἰσραηλίται κατετρόπωσαν τοὺς ἐχθροὺς
των καὶ ἔγιναν κύριοι τῆς Γαβαών. Μετὰ ταῦτα
ἔφθασαν πλέον
εἰς τὴν Χαναάν,
τὴν ὁποίαν ὁ
Ἰησοῦς τοῦ
Ναυῆ ἐμοίρα-
σεν εἰς δώδεκα
τιμήματα, ὅσαι
ἦσαν αἱ φυλαὶ
τῶν Ἰσραηλι-
τῶν!

Οἱ Ἰσραηλι-
ται ἐχρειάσθη-
σαν 40 ἔτη διὰ νὰ μεταβῶσιν ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου
εἰς τὴν Χαναάν

Ὅταν ἔχωμεν τὴν προστασίαν καὶ τὴν βοήθειαν τοῦ
Θεοῦ, ὑπερνικῶμεν ὅλα τὰ ἐμπόδια, τὰ ὁποῖα μᾶς παρουσιάζονται εἰς τὸν βίον.

ΣΥΓΚΕΦΑΛΑΙΟΣΙΣ

Οἱ Ἰσραηλίται ἰδοὺ ἡγοῦμεθα· ὑπὸ τοῦ Μωυσέως φεύγουν ἐξ Αἰγύπτου.— Ὁ Θεὸς βλέπων ὅτι οἱ Αἰγύπτιοι ἐβασάνισον τοὺς Ἰσραηλίτας ἔστειλε πρὸς αὐτοὺς τὸν Μωυσέα, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνέθηκε νὰ ἀπελευθερώσῃ τοὺς συμπατριώτας τοῦ Ἰσραηλίτας. Ὁ Μωυσῆς βοηθούμενος ἀπὸ τὸν ἀδελφόν του Ααρὼν, παρουσιάσθη ἐνώπιον τοῦ Φαραὼ καὶ ἐφανέωσεν εἰς αὐτὸν τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ Θεοῦ. Ἐπειδὴ ὁμοῦς ὁ Φαραὼ δὲν ὑπήκουσεν εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ Θεοῦ, ὁ Θεὸς ἔστειλεν εἰς τὴν Αἴγυπτον δέκα πληγὰς, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ δεκάτη καὶ τελευταία ἦτο ἡ τρομερώτερα, διότι ὅλα τὰ ἄρρενα τέκνα τῶν Αἰγυπτίων ἐθανατώθησαν ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου τοῦ Θεοῦ εἰς διάστημα μιᾶς νυκτός. Ὁ Φαραὼ φοβηθεὶς τότε ἔδωκε τὴν ἄδειαν εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας νὰ ἀναχωρήσωσιν. Ἄλλ' εὐθὺς μετὰ τὴν ἀναχώρησίν των μετενόησε καὶ κατεδίωξεν αὐτούς, ἕως ὅτου τοὺς ἔφθασεν εἰς τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν. Ἐκεῖ ὁ Μωυσῆς ἐκτύπησε τὴν ράβδον του καὶ ἐχωρίσθησαν τὰ ὕδατα εἰς δύο, οἱ δὲ Ἰσραηλίται διήλθον σῶοι καὶ ἀβλαβεῖς. Ὅτε δὲ οἱ Αἰγύπτιοι ἠθέλησαν νὰ διαβῶσι τὴν θάλασσαν, ὁ Μωυσῆς ἐκτύπησε καὶ πάλιν τὴν ράβδον του καὶ ἐπανήλθον τὰ ὕδατα, οἱ δὲ Αἰγύπτιοι ἐπνίγησαν πάντες.

Οἱ Ἰσραηλίται περιπλανῶνται εἰς τὴν ἔρημον.— Ἀκολούθως οἱ Ἰσραηλίται ἔφθασαν εἰς τὴν ἔρημον. ὅπου ὁ Μωυσῆς ἀνῆλθεν εἰς τὸ ὄρος Σινᾶ καὶ ἔλαβε παρὰ τοῦ Θεοῦ τὰς δέκα ἐντολάς. Οἱ Ἰσραηλίται ὑπέφερον τὰ πάνδεινα εἰς τὴν ἔρημον, ὁ Θεὸς ὁμοῦς ἐπροστάτευσεν αὐτούς. Μετὰ 40 ἔτη ἔφθασαν τέλος εἰς Χαναὰν ἡγοούμενοι ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ, διότι ὁ Μωυσῆς ἀπέθανε καθ' ὁδόν. Ἀλλὰ διὰ νὰ φθάσωσιν ἐκεῖ ἐπολέμησαν ἐναντίον πολλῶν λαῶν, τοὺς ὁποίους ἐνίκησαν διὰ τῆς βοηθείας τοῦ Θεοῦ.

Δ' ΟΙ ΚΡΙΤΑΙ

Ο Γεδεών.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ οἱ Ἰσραηλιῖται ἐκυβερνῶντο ὑπὸ ἀρχηγῶν, οἱ ὅποιοι ἄνομιάσθησαν κριταί. Οἱ ἐνδοξότεροι τῶν κριτῶν τούτων ἦσαν ὁ Γεδεών, ὁ Σαμψών, ὁ Ἥλι καὶ ὁ Σαμουήλ.

Ὁ Γεδεών ἦτο κριτὴς κατὰ τὴν ἐποχὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ Ἰσραηλιῖται εἶχον πόλεμον μετὰ τοὺς Μαδιανίτας. Ὁ Γεδεών ἐξεστράτευσε κατ' αὐτῶν μετὰ 32 χιλιάδας στρατοῦ. Ὁ Γεδεών ἐξέλεξε μόνον τριακοσίους ἄνδρας ἐκ τοῦ στρατοῦ του, τοὺς διήρρεσεν εἰς τρία μέρη καὶ ἔδωκεν εἰς ἕκαστον ἐξ αὐτῶν μίαν στάμναν, ἐντὸς τῆς ὁποίας ἔθεσε μίαν ἀνημμένην λαμπάδα. Παρήγγειλε δὲ εἰς αὐτοὺς ὁ Γεδεών, ὅταν τὴν νύκτα ἀκούσουν τὸ σύνθημα, τὸ ὁποῖον θὰ τοὺς ἔδιδε, νὰ ὀρμήσουν κατὰ τῶν Μαδιανιτῶν ἐκ τριῶν σημείων καὶ ὅταν πλησιάσουν αὐτοὺς νὰ σπάσουν τὰς στάμνας καὶ νὰ ὑψώσωσι τὰς λαμπάδας, ταυτοχρόνως δὲ νὰ σαλπίζωσι διὰ τῶν σαλπίγγων, τὰς ὁποίας ἔφερον. Ἡ παραγγελία τοῦ Γεδεών ἐξετελέσθη, οἱ δὲ Μαδιανῖται ἀκούσαντες ἐν τῷ μέσῳ τῆς νυκτὸς τὸν θόρυβον τῶν σαλπίγγων καὶ ἰδόντες τὰς λάμπεις τῶν λαμπάδων τόσον ἐφοβήθησαν, ὥστε ἐτράπησαν εἰς φυγὴν. Τότε ἐπέπεσε κατ' αὐτῶν ὁλόκληρος ὁ στρατὸς τῶν Ἰσραηλιτῶν καὶ τοὺς κατέστρεψεν.

Ο Σαμφών.

Ἄφοῦ παρήλθον πολλά ἔτη, ὁ ἰσραηλιτικὸς λαὸς ἔλησμόνησε καὶ πάλιν τὸν ἀληθινὸν Θεόν, εἰς τὸν ὁποῖον τόσας εὐεργεσίας ὄφειλε καὶ ἤρχισε

νὰ παραβαίνη τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ. Ὁ Θεὸς διὰ νὰ τιμωρήσῃ τοὺς Ἰσραηλίτας διὰ τὴν ἀσέβειάν των, ἔστειλε κατ' αὐτῶν τοὺς Φιλισταίους, λαὸν γείτονα, οἱ ὁποῖοι ἀφοῦ ἐνίκησαν τοὺς Ἰσραηλίτας, τοὺς ἔκαμαν δούλους των. Ἐπὶ α 40 ἔτη οἱ Ἰσραηλιταὶ ἐδούλευον εἰς τοὺς

Φιλισταίους. Ἡ τιμωρία αὕτη τοὺς ἠνάγκασε νὰ μετανοήσωσι καὶ νὰ γίνωσι θεοσεβεῖς. Ὁ Θεὸς τότε τοὺς συνεχώρησε πάλιν καὶ ἔστειλεν ὡς κριτὴν αὐτῶν τὸν Σαμφών, ὁ ὁποῖος τοὺς ἠλευθέρωσεν ἀπὸ τῶν Φιλισταίων. Ὁ Σαμφών ἦτο ἀνὴρ πολὺ

δυνατὸς καὶ ἀνδρεῖος. Μὲ τὴν μεγάλην του λοιπὸν δύναμιν κατώρθωσε νὰ νικήσῃ τοὺς Φιλισταίους.

Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ὁ Σαμφὼν ἔβλαπτεν αὐτοὺς καταστρέφων τὰ σπαρτά των. Οἱ Φιλισταῖοι ὅμως κατώρθωσαν νὰ τὸν συλλάβωσι, νὰ τὸν δέσωσι καὶ νὰ τὸν ρίψωσιν εἰς τὴν φυλακὴν. Ἄλλ' ὅμως ὁ Σαμφὼν κατώρθωσε νὰ διαρρήξῃ τὰ δεσμά του καὶ νὰ φύγῃ, ἐξηκολούθησε νὰ βλάβῃ τοὺς Φιλισταίους. Τέλος ὅμως μία γυνή, ὀνομαζομένη Δαλιδὰ, κατώρθωσε νὰ ἀνακαλύψῃ ὅτι ἡ δύναμις τοῦ Σαμφὼν ἦτο εἰς τὰ μεγάλα μαλλιά τῆς κεφαλῆς του. Ἡ Δαλιδὰ ἐφάνέρωσε τοῦτο εἰς τοὺς Φιλισταίους, οἱ ὅποιοι διὰ πολλῶν χρημάτων ἐπεισαν αὐτὴν νὰ κόψῃ τὰ μαλλιά τοῦ Σαμφὼν, ὅταν οὗτος θὰ ἐκοιμᾶτο. Ἡ Δαλιδὰ ἐδέχθη καὶ τοῦ ἐκοψε τὰ μαλλιά. Τοιουτοτρόπως ὁ Σαμφὼν ἔχασε τὴν δύναμιν καὶ συνελήφθη πάλιν ἀπὸ τοὺς Φιλισταίους, οἱ ὅποιοι τὸν ἔρριψαν εἰς τὰς φυλακάς.

Μίαν ἡμέραν οἱ Φιλισταῖοι ἐπανηγύριζον μεγάλην ἑορτὴν εἰς τὸ μεγαλύτερον δημόσιον οἰκοδόμημά των. Διὰ νὰ διασκεδάσωσι δὲ ἔφερον ἐκεῖ καὶ τὸν Σαμφὼν ἐκ τῆς φυλακῆς του. Ἀφοῦ λοιπὸν ἐτοποθέτησαν αὐτὸν μεταξὺ δύο μεγάλων στύλων, οἱ ὅποιοι ἐβάσταζον τὴν στέγην τοῦ οἰκοδομήματος, ἤρχισαν νὰ τὸν ἐμπαίζωσιν. Ὁ Σαμφὼν τότε, τοῦ ὁποίου τὰ μαλλιά εἶχον μεγαλώσῃ καὶ εἶχεν ἐπανέλθῃ ἡ δύναμις του, δὲν ἠδύνατο νὰ ὑποφέρῃ τοὺς ἐμπαίγμους, διὰ τοῦτο ᾤθησε τοὺς δύο στύλους μὲ ὄσπην δύναμιν εἶχε. Τοὺς ἔσεισε δὲ τόσον πολὺ, ὥστε τὸ οἰκοδόμημα κατέρρευσε.

Τρεῖς χιλιάδες Φιλισταῖοι ἐτάφησαν ὑπὸ τὰ ἐρείπια τῆς κρημισθείσης οικίας, μεταξύ δὲ αὐτῶν καὶ ὁ Σαμφών, ὅστις πρὶν ἀποθάνῃ ἐκραύγασεν· «Ἄς ἀποθάνω μετὰ τῶν ἐχθρῶν μου».

Ὁ Ἡλί.

Μετὰ τὸν Σαμφών ἐγένετο κριτὴς τῶν Ἰσραηλιτῶν ὁ Ἡλί. Ὁ Ἡλί ἦτο ἀνὴρ πολὺ εὐσεβής.

Ἀλλὰ δυστυχῶς τὰ τέκνα του δὲν ἦσαν ἐνάρετα καὶ εὐσεβῆ, ὅπως αὐτός. Ὁ Θεὸς τότε συνεβούλευσε τὸν Ἡλί νὰ τιμωρήσῃ τὰ τέκνα του καὶ νὰ φροντίσῃ νὰ ἐπαναφέρῃ αὐτὰ εἰς

τὸν δρόμον τῆς ἀρετῆς. Ἡ μεγάλη ὁμῶς ἀγάπη, τὴν ὁποίαν ὁ Ἡλί εἶχε πρὸς αὐτά, τὸν ἠμπόδισε νὰ τὰ τιμωρήσῃ. Τότε ὁ Θεὸς ἀπεφάσισε νὰ τιμωρήσῃ τὸν Ἡλί διὰ τοῦτο.

Εἰς μίαν μάχην λοιπὸν τῶν Ἰσραηλιτῶν κατὰ τῶν Φιλισταίων οἱ Ἰσραηλιταὶ ἐνίκηθησαν καὶ οἱ υἱοὶ τοῦ Ἡλί ἐφρονεύθησαν.

Ἐπίσης καὶ ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης περιῆλθεν εἰς χεῖρας τῶν Φιλισταίων. Τὴν μεγάλην αὐτὴν συμφορὰν ὅταν ἔμαθεν ὁ Ἡλί, τόσο ἐλυπήθη ὥστε ἔπεσεν ἐκ τοῦ θρόνου του καὶ ἔμεινε νεκρός.

Ὁ Σαμουήλ.

Ὁ Σαμουήλ ἦτο ὁ τελευταῖος κριτῆς τῶν Ἰσραηλιτῶν. Ἀνετράφη δὲ καὶ ἐξεπαιδεύθη ὁ Σαμουήλ ὑπὸ τοῦ Ἥλι, διὰ τοῦτο δὲ ἐγένετο εὐσεβῆς καὶ ἐνάρετος, ὅπως ἐκεῖνος. Ὁ Σαμουήλ κατώρθωσε νὰ νικήσῃ τοὺς Φιλισταίους.

Ὁ Σαμουήλ ἐκυβέρνησε τοὺς Ἰσραηλίτας ἐπὶ εἴκοσιν ἔτη καὶ ἀπεσύρθη καὶ ὤρισεν ὡς κριτὰς τοὺς δύο υἱούς του. Οὗτοι ὅμως δὲν ἦσαν ἄξιοι νὰ κυβερνώσι καὶ διὰ τοῦτο οἱ Ἰσραηλίται ἐζήτησαν ἀπὸ τὸν Σαμουήλ νὰ χρίσῃ εἰς αὐτοὺς βασιλέα. Ὁ γέρον Σαμουήλ ἠναγκάσθη νὰ συμμορφωθῇ μὲ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ λαοῦ του καὶ διὰ τοῦτο ἔχρισε βασιλέα τὸν Σαούλ. Ὁ Σαούλ λοιπὸν ἐγένετο ὁ πρῶτος βασιλεὺς τῶν Ἰσραηλιτῶν.

Ἡ καλὴ νύμφη Ρούθ.

Κατὰ τοὺς χρόνους τῶν κριτῶν συνέβη μεγάλη ἔλλειψις τροφίμων εἰς ὅλην τὴν Χαναάν. Ἔνεκα τούτου πολλοὶ τῶν κατοίκων αὐτῆς κατέφευγον εἰς ἄλλας χώρας διὰ νὰ εὕρωσι σῖτον. Εἰς τὴν πόλιν Βηθλεὲμ ἔζη τότε ὁ Ἐλιμέλεχ μετὰ

τῆς συζύγου του Νωεμὶν καὶ τῶν δύο υἱῶν του.

Ἡ οἰκογένεια Ἐλιμέλεχ ἠναγκάσθη ἐκ τῆς ἐλλείψεως τῶν τροφῶν νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Βηθλεέμ καὶ νὰ μεταβῆ νὰ κατοικήσῃ εἰς τὴν πόλιν Μωάβ. Μετ' ὀλίγον ὅμως ὁ Ἐλιμέλεχ ἀπέθανεν, ἡ δὲ Νωεμὶν ἐνύμφευσε τοὺς δύο υἱούς της, καὶ εἰς μὲν τὸν ἕνα ἔδωκε σύζυγον τὴν Ὀρφά, εἰς δὲ τὸν ἄλλον τὴν Ρούθ. Μετ' ὀλίγα ὅμως ἔτη ἀπέθανον καὶ οἱ δύο υἱοὶ τῆς Νωεμὶν, αἱ δὲ νύμφαι αὐτῆς ἔμενον πλησίον τῆς πενθερᾶς των, τὴν ὁποίαν ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἤθελον νὰ ἐγκαταλείψωσιν. Ἄλλ' ἡ Νωεμὶν ἦτο γραῖα πλέον, ἤθελε δὲ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρίδα της τὴν Βηθλεέμ καὶ νὰ ἀποθάνῃ ἐκεῖ. Συνεβούλευσε λοιπὸν τὰς νύμφας της νὰ ἐπανέλθουν εἰς τοὺς γονεῖς των.

Ἡ Ὀρφά ἐπέισθη εἰς τὰς συμβουλὰς τῆς πενθερᾶς της καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τοὺς γονεῖς της, ἡ Ρούθ ὅμως δὲν ἤθελε μὲ κανένα τρόπον νὰ ἀποχωρισθῆ ἀπὸ τὴν πενθεράν της. «Εἶσαι πολὺ γραῖα, τῆς εἶπε, καὶ δὲν ἠμπορεῖς νὰ ἐργασθῆς. Εἶναι ἀδύνατον νὰ σὲ ἀφήσω μόνην. Ὅπου καὶ ἂν ὑπάγῃς, θὰ ἔλθω καὶ ἐγὼ διὰ νὰ σὲ βοηθῶ». Τοιοῦτοτρόπως ἡ γραῖα Νωεμὶν ἀνεχώρησε μετὰ τῆς νύμφης αὐτῆς Ρούθ καὶ ἔφθασεν εἰς Βηθλεέμ.

Ὅταν ἔφθασαν ἐκεῖ, ἦτο καιρὸς τοῦ θερισμοῦ, ἡ δὲ καλὴ Ρούθ, διὰ νὰ συντηρηθῆ καὶ αὐτὴ καὶ νὰ συντηρήσῃ καὶ τὴν πενθεράν της, ἠναγκάζετο νὰ μεταβαίνει τακτικὰ εἰς τοὺς ἀγρούς ἑνὸς πλουσίου, ὁ ὁποῖος ὀνομάζετο Βοόζ, καὶ νὰ συλλέγῃ στάχυας.

Ὁ Βοόζ, ὅταν ἔμαθεν ὅτι ἡ Ρούθ ἦτο ξένη καὶ

πτωχή, ἀλλὰ πολὺ σεμνὴ καὶ ἐνάρετος, τόσον τὴν ἐξετίμησεν, ὥστε ἀπεφάσισε νὰ τὴν νυμφευθῇ. Ἡ Ρουθ ἐζήτησε τὴν ἄδειαν τῆς πενθερᾶς της,

ἣ δὲ Νωεμὶν ὄχι μόνον δὲν ἔφερεν ἀντίρρησης, ἀλλ' ἠὺ-χαριστήθη διὰ τὴν καλὴν τύχην τῆς νύμφης της καὶ ἔδωκε τὴν ἄδειαν νὰ νυμφευθῇ τὸν Βοόζ. Ἐκ τοῦ Βοόζ καὶ τῆς Ρουθ κατήγετο ὁ Δαβὶδ, ἐκ τῆς γενεᾶς τοῦ ὁποίου ἐγεννήθη ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός.

Ὁφείλομεν νὰ σεβώμεθα τοὺς γονεῖς ἡμῶν καὶ νὰ μὴ πράττωμεν τίποτε πρὶν τοὺς συμβουλευθῶμεν. Ὁ Θεὸς ἐδλογεῖ καὶ προάγει τὰ παιδιά ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα τιμῶσι τοὺς γονεῖς των.

ΣΥΓΚΕΦΑΛΑΙΩΣΙΣ

ΚΡΙΤΑΙ.—Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ οἱ Ἰσραηλίται ἐκυβερνῶντο ὑπὸ τῶν κριτῶν. Οὗτοι ἦσαν ἄνδρες εὐσεβεῖς καὶ ἐνάρετοι. Πρῶτος κριτῆς ἐγένετο ὁ **Γεδεών**.

Ὁ **Γεδεών** κατώρθωσε νὰ νικήσῃ τοὺς Μαδιανίτας καὶ νὰ καταστρέψῃ αὐτοὺς ἐντελῶς. Ἔτερος κριτῆς ἐγένετο ὁ **Σαμψών**.

Ὁ **Σαμψών** διὰ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ καὶ τῆς εὐσεβείας του κατώρθωσε νὰ νικήσῃ τοὺς Φιλισταίους. Οἱ Φιλισταῖοι τότε ἐδώροδόκησαν μιαν γυναῖκα, **Δαλιδὰ** ὀνόματι, ἣτις κατώρθωσε νὰ ἀνακαλύψῃ ὅτι ἡ δύναμις τοῦ **Σαμψών** ἦτο εἰς τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς του, τὰς ὁποίας ἀπέκοπεν αὐτῆ, ὅταν ὁ **Σαμψών** ἐκοιμᾶτο. Τότε οἱ Φιλισταῖοι συνέλαβον αὐτὸν καὶ τὸν ἐφυλάκισαν. Ἄλλ' ὅταν μιαν ἡμέραν οἱ Φιλισταῖοι ἠθέλησαν νὰ τὸν ἐμπαλίσουν, ὁ **Σαμψών**, τοῦ ὁποίου εἶχεν ἐπανέλθῃ ἡ δύναμις, ἔσεισε τὸ οἰκοδόμημα, εἰς τὸ ὁποῖον εὐρίσκοντο οἱ Φιλισταῖοι, καὶ ἀπέθανε μετ' αὐτῶν ὑπὸ τὰ ἔρειπια.

Ὁ δὲ **Ἡλὶ** ἦτο μὲν εὐσεβής, ἀλλ' οὐχὶ ὄμως καὶ τὰ τέκνα του. Ἐπειδὴ δὲ δὲν ἤθελε νὰ τιμωρήσῃ τὰ τέκνα του διὰ τὰς ἀμαρτίας των, ὁ Θεὸς ἐτιμώρησεν αὐτὸν αὐστηρότατα. Οἱ δύο υἱοὶ του ἐφρονεύθησαν ὑπὸ τῶν Φιλισταίων. Ὁ δὲ **Ἡλὶ** ἀπέθανεν ἐκ τῆς λύπης του.

Ὁ **Σαμουὴλ** τέλος ὑπῆρξεν ὁ τελευταῖος κριτῆς, ὅστις ἔχρισε βασιλέα τῶν Ἰσραηλιτῶν τὸν **Σαούλ**.

Ἡ καλή νύμφη Ροῦθ.—Ἡ **Ροῦθ** ὑπῆρξε κόρη εὐσεβής, ἐπειδὴ δὲ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ συζύγου της ἠκολούθησε τὴν γραιῖαν πενθεράν της καὶ ἐβοήθει αὐτήν, ὁ Θεὸς ἀντήμειψεν αὐτήν, διότι τῆς ἔστειλε σύζυγον τὸν πλουσιώτατον **Βοόζ**. Ἐκ τοῦ **Βοόζ** καὶ τῆς **Ροῦθ** ἐγεννήθη ὁ **Δαβὶδ**, ἐκ τῆς γενεᾶς τοῦ ὁποίου προῆλθεν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός.

Ε' ΟΙ ΒΑΣΙΛΕΙΣ ΤΩΝ ΙΣΡΑΗΛΙΤΩΝ

Εἶδομεν ὅτι μετὰ τὸν Σαμουὴλ οὐδεὶς ἄλλος κριτὴς ἐγένετο. Ἀντὶ τῶν κριτῶν οἱ Ἰσραηλιταὶ ἐζήτησαν ἀπὸ τῶν γέροντα Σαμουὴλ νὰ χοίση βασιλέα αὐτῶν καὶ ὡς τοιοῦτον ἐξέλεξεν ὁ Σαμουὴλ τὸν καλὸν καὶ γενναῖον Σαοῦλ.

Ὁ Σαοῦλ.

Πρῶτος βασιλεὺς τῶν Ἰσραηλιτῶν ὑπῆρξεν ὁ Σαοῦλ. Κατ' ἀρχὰς ἦτο ἐνάρετος καὶ θεοσεβὴς καὶ διὰ τοῦτο κατῴρθωσε νὰ νικήσῃ τοὺς ἐχθροὺς του. Βραδύτερον ὅμως ἤρχισε νὰ ὑπερηφανεύηται καὶ νὰ ἀμαρτάνῃ. Ὁ γέρον Σαμουὴλ προσεπάθησε διὰ πολλῶν συμβουλῶν νὰ ἐπαναφέρῃ τὸν Σαοῦλ εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ δὲν τὸ κατῴρθωσε.

Ὁ Σαοῦλ μετ' ὀλίγον περιέπεσεν εἰς μελαγχολίαν, διὰ νὰ διασκεδάσῃ δὲ τὴν μελαγχολίαν του προσέλαβε τὸν ποιμένα Δαβίδ, ὁ ὁποῖος ἐπαιζε τὴν κιθάραν του καὶ διεσκεδάζε τὸν βασιλέα.

Δαβίδ καὶ Γολιάθ.

Μετ' ὀλίγα ἔτη οἱ Φιλισταῖοι ἐκήρυξαν πόλεμον κατὰ τῶν Ἰσραηλιτῶν. Ὅτε οἱ δύο στρατοὶ ἦσαν παρατεταγμένοι διὰ νὰ ἀρχίσουν τὴν μάχην, ἕνας γίγας Φιλισταῖος, ὀνομαζόμενος Γολιάθ, ἐπλησίασεν εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Ἰσραηλιτῶν καὶ

προσεκάλει ἓνα οἰονδήποτε Ἰσραηλίτην νὰ μονομαχήσῃ μαζί του. Ἔλεγε δὲ ὅτι, ἂν ἐνίκα αὐτός, ἡ νίκη του θὰ θεωρηθῆ ὡς νίκη τῶν Φιλισταίων, ἂν δὲ τὸν ἐνίκα ὁ Ἰσραηλίτης, τότε νὰ ἀνακηρυχθῶσι νικηταὶ οἱ Ἰσραηλιῖται. Οὐδεὶς

ἐκ τῶν Ἰσραηλιτῶν ὅμως ἐτόλμα νὰ μονομαχήσῃ μὲ τὸν τρομερὸν ἐκεῖνον γίγαντα.

Ὁ Δαβὶδ εἶχεν ἀδελφούς εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Ἰσραηλιτῶν καὶ μίαν ἡμέραν μετέβη ἐκεῖ μὲ τρόφιμα διὰ τοὺς ἀδελφούς του. Τότε εἶδε τὸν Γολιάθ νὰ προκαλῆ πάλιν τοὺς Ἰσραηλίτας. Ὁ Δαβὶδ, ἂν καὶ ἦτο μικροῦ ἀναστήματος καὶ δὲν ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ ἄλλο ὄπλον ἐκτὸς μιᾶς σφεν-

δόνης, ἐν τούτοις ἀπεφάσισε νὰ μονομαχήσῃ αὐτὸς
μὲ τὸν γίγαντα Γολιάθ.

Ἄφοῦ λοιπὸν ἐζήτησε τὴν ἄδειαν ἀπὸ τὸν
βασιλέα Σαούλ, ἐξῆλθε τοῦ στρατοπέδου τῶν
Ἰσραηλιτῶν ἔ-
χων ὡς ὄπλον
τοῦ τὴν σφενδό-
νῃν.

Ὁ Γολιάθ, ὅ-
ταν εἶδε τὸν Δα-
βίδ νὰ ἔρχεται
κατ' αὐτοῦ μὲ
σφενδόνην, ἐγέ-
λασε καὶ εἶπε μὲ
πολλὴν περιφρό-
νησιν· «Νομίζει
ὅτι εἶμαι κύων
καὶ ἔρχεται ἐναν-
τίον μου μὲ λί-
θους».

Ὁ Δαβίδ ὁμως ἀπήντησε· «Σὺ μὲν ἔρχεσαι μὲ
δῶρυ καὶ ἀσπίδα ἐναντίον μου, ἐγὼ δὲ ἔρχομαι
μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ μου. Πλησίασε καὶ
θὰ ἴδῃς τὴν δύναμίν μου». Ταυτοχρόνως ἔρριψε
κατὰ τοῦ Γολιάθ διὰ τῆς σφενδόνης τοῦ λίθον
καὶ ἐπέτυχεν αὐτὸν εἰς τὸ μέτωπον. Ὁ Γολιάθ
ἔπεσεν ἀμέσως νεκρός. Ὁ δὲ Δαβίδ, ἀφοῦ ἐπλη-
σίασεν ἤρπασε τὴν μάχαιραν τοῦ γίγαντος καὶ δι'
αὐτῆς ἀπέκοψε τὴν κεφαλὴν του. Οἱ Φιλιισταῖοι, ὅταν
εἶδον τὸν θάνατον τοῦ Γολιάθ, ἐτράπησαν εἰς φυγὴν.

Ἡ γενναιοφροσύνη τοῦ Δαβίδ.

Ὅταν ὁ Δαβίδ ἐπέστρεφεν εἰς Ἱεροσόλυμα, αἱ γυναῖκες ἐξῆλθον εἰς προὔπαντήσιν του καὶ ἔψαλλον· «Ὁ Σαοὺλ ἐνίκησε χιλιάδας, ὁ δὲ Δαβίδ μυριάδας». Ἡ δόξα αὕτη τοῦ Δαβίδ δυσηρέστησε τὸν Σαοὺλ τόσο, ὥστε μίαν ἡμέραν ἀπεφάσισε νὰ τὸν φονεύσῃ. Ὅταν ὁ Δαβίδ ἐνόησε τὸν κίνδυνον, ἔφυγεν ἀπὸ τὰ ἀνάκτορα τοῦ Σαοὺλ καὶ κατέφυγεν εἰς τὰ ὄρη, ἀλλ' ὁ Σαοὺλ τὸν κατεδίωξε καὶ ἐκεῖ. Μίαν ἡμέραν, ὅταν ὁ Σαοὺλ κατεδίωκε τὸν Δαβίδ εἰς τὰ ὄρη, ἐκουράσθη καὶ ἀπεσύρθη εἰς ἓνα σπήλαιον, ὅπου ἐκοιμήθη. Εἰς τὸ βάθος ὅμως τοῦ σπηλαίου ἐκείνου ἦτο καὶ ὁ Δαβίδ μετὰ τοὺς συντρόφους του. Ὅταν δὲ εἰς τῶν στρατιωτῶν τοῦ Δαβίδ ἀπεπειράθη νὰ τρυπήσῃ μετὰ τὸ δόρυ τὸν Σαοὺλ, ὁ Δαβίδ τὸν ἠμπόδισεν. «Εἶναι ὁ βασιλεὺς, τὸν ὁποῖον ὠρίσεν ὁ Θεός, εἶπε, νὰ τοῦ κόψῃς μόνον τὸ ἄκρον τοῦ μανδύου του».

•Ο Δαβίδ βασιλεύς.

Μετ' ὀλίγα ἔτη οἱ Φιλισταῖοι ἐπανελάβον καὶ πάλιν τὸν πόλεμον κατὰ τῶν Ἰσραηλιτῶν. Ὅτε δὲ εἰς μίαν μάχην ἐφονεύθησαν οἱ δύο υἱοὶ τοῦ Σαούλ, καὶ αὐτὸς ἐπληγώθη καὶ ἐκινδύνευε νὰ συλληφθῇ αἰγμάλωτος, ἠτύοκτόνησε διὰ τοῦ ξίφους του. Τοιοῦτον ὑπῆρξε τὸ τέλος τοῦ Σαούλ.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Σαούλ ὁ Σαμουὴλ ἔχρισε βασιλεῖα τῶν Ἰσραηλιτῶν τὸν Δαβίδ. Ὁ Δαβίδ ὑπῆρξεν ὁ ἐνδοξότερος βασιλεὺς τῶν Ἰσραηλιτῶν. Ἀφοῦ ἐνίκησε τοὺς ἐχθροὺς τοῦ κράτους του, τοὺς Φιλισταίους, τοὺς Ἀμμωνίτας, τοὺς Μωαβίτας κλπ. ἐξέτεινε τὸ βασίλειόν του ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου μέχρι τοῦ Εὐφράτου ποταμοῦ.

Κατόπιν ὁ Δαβίδ κατεσκεύασε μεγαλοπρεπῆ

Ἄβεσσαλώμ, κατελήφθη ὑπὸ μεγάλης λύπης καὶ κλαίων ἐφώναζεν· «Ἄβεσσαλώμ υἱέ μου, υἱέ μου Ἄβεσσαλώμ, διατί νὰ μὴ ἀποθάνω ἐγὼ ἀντὶ σοῦ;»

Ὁ Δαβὶδ ἐβασίλευσε 40 ἔτη, ἀπέθανε δὲ εἰς ἡλικίαν 60 ἐτῶν, ἀφοῦ ὤρισεν ὡς διάδοχον αὐτοῦ τὸν Σολομῶντα.

Ὁ Ἄβεσσαλώμ ἐλύπησε τὸν πατέρα του καὶ διὰ τοῦτο εἶρε θάνατον οἰκτρον. Τὰ τέκνα σφείλουσι νὰ μὴ λυπῶσι τοὺς γονεῖς αὐτῶν, διότι εἰς αὐτοὺς σφείλουσι τὴν ζωὴν των.

Ὁ Σολομῶν.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Δαβὶδ ἀνέλαβε τὴν βασιλείαν ὁ υἱὸς αὐτοῦ Σολομῶν. Ἄν καὶ ἦτο νέος ἀκόμη, ἐν τούτοις ἔδειξεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς μεγάλην φρόνησιν καὶ ἀρετὴν, ὥστε ὁ Θεὸς ἐνεφανίσθη εἰς αὐτὸν καὶ τοῦ εἶπε· «Ζήτησον ὅ,τι θέλεις καὶ θὰ σοὶ δώσω». «Κύριε, ἀπεκρίθη ὁ Σολομῶν, δός μοι σοφίαν διὰ νὰ κυβερνήσω καλῶς τὸν λαόν μου». Ὁ Θεὸς τότε ἀπήντησε· «Σοφίαν σοὶ ἔδωκα ἀρκετὴν, τῶρα ὅμως θὰ σοὶ δώσω πλοῦτη, δόξαν καὶ μακροβιότητα». Πράγματι ὁ Σολομῶν ὑπῆρξεν ὁ σοφώτερος ὅλων τῶν ἀνθρώπων, τὴν δὲ μεγάλην του σοφίαν ἔδειξεν εἰς τὴν ἐξῆς περίστασιν·

Δύο γυναῖκες, αἱ ὁποῖαι ἐκάθηντο εἰς τὴν ἰδίαν οἰκίαν, ἀπέκτησαν ἑκάστη υἱόν. Ἡ μία ἐξ αὐτῶν, ἐνῶ ἐκοιμᾶτο, χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ, ἐκάλυψε διὰ τοῦ σώματός της τὸ τέκνον της καὶ τὸ ἐφόνευσεν. Ὅτε ἐξύπνησε καὶ ἀντελήφθη νεκρὸν τὸ τέκνον της, τὸ ἐπῆρεν ἀμέσως καὶ τὸ ἔθεσε πλησίον τῆς ἄλλης γυναϊκός, ἡ ὁποία ἐκοιμᾶτο ἀκόμη, ἔλαβε δὲ τὸ

ἰδικόν της. Τὴν πρωίαν αἱ δύο γυναῖκες ἤρχισαν
νὰ φιλονικοῦν καὶ ἐκάστη ἐξ αὐτῶν ἔλεγεν ὅτι
τὸ ζῶν τέκνον ἦτο ἰδικόν της. Ἐπειδὴ δὲ οὔτε ἡ
μία οὔτε ἡ ἄλλη ὑπεχώρει, ἀπεφάσισαν νὰ κατα-
φύγουν εἰς τὴν σοφίαν τοῦ βασιλέως, ἵνα λύσῃ οὗτος
τὴν διαφορὰν των. Ὁ Σολομών, ἀφοῦ ἤκουσε τὰς

δύο γυναῖκας, ἐσκέφθη ὅτι ἦτο δύσκολον νὰ εὑρεθῇ
ποία ἐκ τῶν δύο ἦτο ἡ ἀληθὴς μήτηρ τοῦ ζῶντος
παιδίου. Ἄλλ' ἡ σοφία του εὔρε τὴν ἐξῆς λύσιν·
«Λάβε τὸ ζῶν παιδίον», εἶπεν ὁ Σολομών εἰς ἓνα
στρατιώτην, «καὶ ἀφοῦ τὸ σχίσῃς μὲ τὴν μάχαιράν
σου εἰς τὸ μέσον, δός τὸ ἡμισυ εἰς τὴν μίαν γυ-
ναῖκα καὶ τὸ ἕτερον ἡμισυ εἰς τὴν ἄλλην». Ἡ
ἀληθὴς ὅμως μήτηρ τοῦ παιδίου, μόλις ἤκουσεν ὅτι
ἐπρόκειτο νὰ κόψουν εἰς δύο τὸ τέκνον της, ἔρρηξε

κραυγὴν φρίκης καὶ παρεκάλεισε τὸν βασιλέα νὰ μὴ σχίσουν τὸ τεκνον τῆς καὶ ὅτι προτιμᾷ νὰ τὸ δώσῃν εἰς τὴν ἄλλην. Ὁ βασιλεὺς τότε ἐνόησεν ὅτι ἡ γυνὴ ἐκείνη ἦτο ἡ ἀληθὴς μήτηρ τοῦ παιδίου καὶ διὰ τοῦτο διέταξε νὰ μὴ θανατωθῇ τὸ παιδίον, ἀλλ' ἅ νὰ δοθῇ εἰς αὐτήν.

Ὁ Σολομών, ἐπειδὴ ἦτο εὐσεβής, ὠκοδόμησε

μεγαλοπρεπέστατον ναὸν τοῦ θεοῦ καὶ ἔθεσεν ἐντὸς αὐτοῦ τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης. Διὰ τὴν οἰκοδομήν τοῦ ναοῦ τούτου ἔδαπάνησεν ὁ Σολομών πολλὰ χρήματα, πολλοὶ δὲ ἐργάται εἰργάσθησαν. Ἡ ἑορτὴ τῶν ἐγκαινίων τοῦ ναοῦ τούτου, ἡ ὁποία διήρκεσε δεκατέσσαρας ἡμέρας, ἐπανηγυρίσθη μεγαλοπρεπέστατα. Ὁ Σολομών μετέφερεν εἰς τὸν ναὸν τοῦτον τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης ἐκ τῆς σκηνῆς, ἐν τῇ ὁποίᾳ ὁ πατὴρ του Δαβὶδ εἶχε τοποθετήσῃ αὐτήν, καὶ προσέφερε θυσίαν εἰς τὸν

Θεόν. Ὁ Σολομών ἀπέθανεν εἰς βαθὺ γῆρας, τὸν διεδέχθη δὲ ὁ υἱὸς του Ροβοάμ.

Ὁ Ροβοάμ καὶ ὁ Ἱεροβοάμ.

Ὁ Ροβοάμ ἦτο υἱὸς τοῦ Σολομώντος, ἀλλὰ δυσ-
τυχῶς, εὐθύς ἐξ ἀρχῆς ἔδειξε μεγάλην ἀσέβειαν
καὶ σκληρότητα πρὸς τὸν λαὸν του. Διὰ τοῦτο ὁ
λαὸς ἐπανεστάτησε κατ' αὐτοῦ καὶ δὲν τὸν ἀνεγνώ-
ριζεν ὡς βασιλέα του, πλὴν τῶν δύο φυλῶν τοῦ
Ἰούδα καὶ τοῦ Βενιαμίν, αἱ ὁποῖαι ἔμειναν πισταί.
Οἱ Ἰσραηλῖται, οἱ ἀνήκοντες εἰς τὰς δέκα ἄλλας
φυλάς καὶ οἱ ὁποῖοι ἦσαν πολυπληθέστεροι, ἀνε-
κήρυξαν τότε βασιλέα τὸν Ἱεροβοάμ, στρατηγὸν
τοῦ Σολομώντος. Οἱ Ἰσραηλῖται τότε ἐχωρίσθησαν
εἰς δύο βασίλεια, εἰς τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα, τὸ
ὁποῖον ἀπετέλεσαν αἱ φυλαὶ τοῦ Ἰούδα καὶ τοῦ
Βενιαμίν ὑπὸ τὸν Ροβοάμ, καὶ εἰς τὸ βασίλειον
τοῦ Ἰσραήλ, τὸ ὁποῖον ἀπετέλεσαν αἱ δέκα ἄλλαι
φυλαὶ ὑπὸ βασιλέα τὸν Ἱεροβοάμ. Καὶ τὸ μὲν
βασίλειον τοῦ Ἰούδα εἶχε πρωτεύουσαν τὴν πόλιν
Ἱερουσαλήμ, τὸ δὲ βασίλειον τοῦ Ἰσραήλ ἀνε-
κήρυξε πρωτεύουσαν αὐτοῦ τὴν Σαμάρειαν.

Ὅταν δὲν χειριζόμεθα μὲ δικαιοσύνην τὴν ἐξουσίαν,
τὴν ὁποῖαν ἔδωκεν εἰς ἡμᾶς ὁ Θεός, τότε ἡ ἐξουσία αὕτη
ἀφαιρεῖται ἐξ ἡμῶν.

Κατάλυσις τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰσραήλ.

Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς, κατὰ τὴν ὁποῖαν οἱ Ἰσραηλῖται
ἐχωρίσθησαν εἰς δύο βασίλεια, ἤρχισεν ἡ ἀσέβεια

καὶ ἡ διαφθορὰ αὐτῶν. Οἱ Ἰσραηλιῖται ἔλησμόνησαν καὶ πάλιν τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ καὶ διέπραττον παντὸς εἶδους ἁμαρτίας. Ὁ Θεὸς ἀπέστειλε τότε πρὸς αὐτοὺς τοὺς προφῆτας, ἄνδρας θεοπνεύστους καὶ εὐσεβεῖς, διὰ νὰ ἐπαναφέρωσιν αὐτοὺς εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου. Οἱ Ἰσραηλιῖται ὅμως δὲν ἤκουσαν τοὺς εὐσεβεῖς προφῆτας, ἡ δὲ διαφθορὰ ἠύξανε διαρκῶς.

Μετὰ πάροδον ὀλίγων ἐτῶν οἱ Ἀσσύριοι ὑπὸ τὸν βασιλέα αὐτῶν Σαλμανάσαρ ἐπολιόρησαν τὴν πρωτεύουσαν τοῦ Ἰσραὴλ Σαμάρειαν, τὴν ὁποίαν ἐκυρίευσαν. Τοιοῦτοτρόπως τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραὴλ ὑπετάχθη εἰς τοὺς Ἀσσυρίους.

Κατάλυσις τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰούδα.

Χειροτέρα ἦτο ἡ τύχη τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰούδα. Ὁ βασιλεὺς τῶν Βαβυλωνίων Ναβουχοδονόσωρ ἐκστρατεύσας κατὰ τῆς Ἱερουσαλήμ ἐκυρίευσεν αὐτὴν καὶ κατέλυσε τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα.

Ἡ Ἱερουσαλήμ κατεστράφη, μετ' αὐτῆς δὲ καὶ ὁ ἄραϊος καὶ μεγαλοπρεπῆς ναὸς τοῦ Σαλομῶντος. Πλεῖστοι τῶν Ἰσραηλιτῶν συλληφθέντες αἰχμάλωτοι μετεφέρθησαν εἰς Βαβυλῶνα, μεταξύ δὲ τῶν αἰχμαλώτων τούτων ἦτο καὶ ὁ τότε βασιλεὺς τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰούδα Ἰωακείμ. Ἡ αἰχμαλωσία αὕτη τῶν Ἰσραηλιτῶν εἰς Βαβυλῶνα διήρκεσεν 70 ἔτη.

Ὅταν ἡ διαφθορὰ καὶ ἡ ἀσέβεια κυριεύσωσιν ἓνα λαόν, ὁ λαὸς οὗτος ἀφεύκτως θὰ καταστραφῇ.

ΣΥΓΚΑΙΦΑΛΑΙΩΣΙΣ

ΟΙ ΒΑΣΙΛΕΙΣ ΤΟΥ ΙΣΡΑΗΛ.— Μετὰ τοὺς καιρὰς ἀνεφάνησαν οἱ βασιλεῖς. Πρῶτος βασιλεὺς ἐγένετο ὁ Σαούλ· ὁ Σαούλ ἐπολέμησεν ἐναντίον τῶν Φιλισταίων. Τοῦτον διεδέχθη ὁ Δαβὶδ.

Ὁ Δαβὶδ ἦτο ποιμὴν, ἀλλὰ μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ κατάρθωσε νὰ φονεύσῃ τὸν τρομερὸν γίγαντα Γολιάθ καὶ νὰ τρέψῃ εἰς φυγὴν τοὺς Φιλισταίους. Ὁ Δαβὶδ ὑπῆρξεν ὁ ἐνδοξότερος βασιλεὺς τῶν Ἰσραηλιτῶν. Οὗτος ἦτο εὐσεβὴς καὶ δίκαιος, κατέστησε δὲ τὴν Ἱερουσαλὴμ πρωτεύουσαν τοῦ κράτους του. Ἐγραφε πολλοὺς ψαλμοὺς, διὰ τῶν ὁποίων ἐδοξολόγει τὸν Θεόν, καὶ κατεσκεύασε σκηνήν, εἰς ἣν μετέφερε τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης. Ἐβασίλευσε 40 ἔτη. Μετὰ τὸν Δαβὶδ ἐγένετο βασιλεὺς ὁ υἱὸς του Σολομών.

Ὁ Σολομὼν ἦτο ἀνὴρ μὲ μεγάλην σοφίαν καὶ φρόνησιν. Οὗτος ἴδρυσεν περικαλλῆ ναὸν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, τοῦ ὁποίου τὰ ἐγκαίνια διήρκεσαν ἐπὶ 14 ἡμέρας, μετέφερε δὲ ἐντὸς αὐτοῦ τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης. Ἀπέθανε δὲ ὁ Σολομὼν εἰς βαθὴν γῆρας.

Ροβοάμ.— Χωρισμὸς τῶν Ἰσραηλιτῶν εἰς δύο βασιλείαια.— Ὁ Ροβοάμ ἐβασίλευσε μετὰ τὸν Σολομῶνα. Ἐπὶ τῆς βασιλείας τούτου οἱ Ἰσραηλιταὶ ἐχωρίσθησαν εἰς δύο στρατόπεδα καὶ ἡ μὲν φυλὴ τοῦ Ἰούδα καὶ τοῦ Βενιαμὴν ἔμειναν πισταὶ εἰς τὸν Ροβοάμ καὶ ἀπετέλεσαν τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα, αἱ δὲ ἄλλαι δέκα φυλαὶ τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραὴλ μὲ πρωτεύουσαν τὴν Σαμάρειαν καὶ βασιλέα τὸν Ἱεροβοάμ.

Κατάλυσις τῶν δύο βασιλείων τῶν Ἰσραηλιτῶν.— Ἀλλὰ καὶ τὰ δύο ταῦτα βασίλεια κατελύθησαν, τὸ μὲν τοῦ Ἰούδα ὑπὸ τοῦ Ναβουχοδονόσορος, βασιλέως τῶν Βαβυλωνίων, τὸ δὲ τοῦ Ἰσραὴλ ὑπὸ τῶν Ἀσσυρίων.

ΣΤ' ΟΙ ΠΡΟΦΗΤΑΙ

Ἐπομεν ἀνωτέρω ὅτι ὁ Θεός, ἵνα ἐπαναφέρῃ τοὺς Ἰσραη-
λ τας εἰς τὴν εὐσέβειαν καὶ τὴν ἀρετὴν, ἀπέστειλε πρὸς
αὐτοὺς εὐσεβεῖς ἄνδρας, οἱ ὅποιοι, ἐκτὸς τῶν συμβουλῶν ποῦ
ἔειδον εἰς τὸν λαόν, προέλεγον εἰς αὐτὸν καὶ τὰ μέλλοντα
να συμβῶσι, καθὼς καὶ τὴν τιμωρίαν, τὴν ὁποίαν θὰ ὑφί-
στατο ἐκ τοῦ Θεοῦ. Οἱ ἄνδρες οὗτοι ὠνομάζοντο προφῆται.
Προφῆται ἀνεφάνησαν πολλοὶ ἐν μέσῳ τῶν Ἰσραηλιτῶν,
ἐπισημότεροι δὲ πούτων ἀνεδείχθησαν ὁ Ἡλίας, ὁ Ἡσαΐας,
ὁ Ἰερεμίας, ὁ Δαυιὴλ καὶ ὁ Ἰωνᾶς.

Ὁ Ἡλίας.

Ὁ προφήτης οὗτος ἐνεφανίσθη, ὅτε βασιλεὺς
τῶν Ἰσραηλιτῶν ἦτο ὁ ἀσεβὴς Ἀχαάβ.

Ὁ Ἡλίας κατ' ἀρχὰς ἔζη μακρὰν τῶν ἀνθρώπων

κατ' ἐντολήν
τοῦ Θεοῦ, εἰς
τὰ ὄρη πλησίον
ἐνὸς χειμάρ-
ρου. Ἐκεῖ ὁ
Θεὸς ἔστειλεν
ἓνα κόρακα καὶ
ἔτρεφε τὸν Ἡ-
λίαν. Εἰς τὰς
πόλεις ἐνεφα-
νίζετο μόνον
ὅταν ᾔθελε νὰ
συμβουλευσῇ

τοὺς ἀνθρώπους διὰ τὸ καλὸν καὶ νὰ εἴπῃ εἰς αὐ-
τοὺς τὰ μέλλοντα νὰ συμβῶσιν. Ὁ λαὸς ἐσέβετο

τὸν Ἡλίαν καὶ ἐπίστευεν ὅτι ἦτο ἀπεσταλμένος ἀπὸ τὸν Θεόν.

Μίαν ἡμέραν ὁ Ἡλίας παρουσιάσθη εἰς τὸν βασιλέα Ἀχαάβ καὶ ἐπέπληξεν αὐτὸν, διότι ἐπρέσβευε τὰ εἰδωλα καὶ ἔχι τὸν ἀληθινὸν Θεόν. Διὰ τὴν ἀποδείξῃ δὲ ὁ Ἡλίας εἰς τὸν Ἀχαάβ ὅτι ὁ Θεός, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ βασιλεὺς οὗτος ἐπίστευε καὶ ὁ ὁποῖος ὠνομάζετο Βάαλ, δὲν ἦτο ἀληθινὸς Θεός, λέγει τοῦ βασιλέως· «Ἄς ἔλθουν εἰς ἓνα μέρος ὅλοι οἱ ἱερεῖς τοῦ Βάαλ καὶ τότε παρουσία ὅλου τοῦ κόσμου θὰ σοῦ δείξω τὴν πλάνην σου».

Ὅταν συνηθροίσθησαν ὅλοι οἱ ἱερεῖς καὶ χιλιάδες λαοῦ, ὁ Ἡλίας λέγει πρὸς τοὺς ἱερεῖς τούτους τοῦ Βάαλ· «Ἐἴσθε 450 ἱερεῖς καὶ ἐγὼ εἶμαι μόνος. Φέρετε δύο βόας ἐσφαγμένους. Σεῖς θὰ θυσιάσετε τὸν ἓνα εἰς τὸν θεὸν σας Βάαλ καὶ ἐγὼ τὸν ἄλλον εἰς τὸν Θεόν μου». Ἀφοῦ ἔφεραν τοὺς δύο βόας καὶ ἔθεσαν αὐτοὺς εἰς δύο σωροὺς ἀπὸ ξύλα, ἕκαστον χωριστά, ὁ Ἡλίας λέγει· «Σεῖς οἱ 450 θὰ παρακαλέσητε τὸν θεὸν σας νὰ ἀνάψουν τὰ ξύλα καὶ ἐγὼ θὰ κάμω τὸ ἴδιον. Ὅστις θεὸς τὰ ἀνάψῃ, ἐκεῖνος εἶναι ἀληθινός».

Οἱ 450 ἱερεῖς τοῦ Βάαλ παρεκάλεσαν τὸν θεὸν των ἕως τὸ μεσημέρι ματαίως. Τότε ὁ Ἡλίας προσηχήθη καὶ ἀμέσως τὰ ξύλα ἦναψαν.

Ὁ Ἡλίας ἔκαμε καὶ ἄλλα θαύματα καὶ τέλος ἀνελήφθη εἰς τοὺς οὐρανοὺς ἐν μέσῳ φωτεινῆς νεφέλης. Ἡ ἐκκλησία μας τιμᾷ τὴν μνήμην τοῦ προφήτου τούτου, πολλοὶ δὲ ναῖσκοι ἔχουσι κτισθῆ

πρὸς τιμὴν αὐτοῦ ἐπὶ τῶν κορυφῶν διαφόρων ὁρέων καὶ ὑψωμάτων.

Ὁ Ἡσαΐας.

Ὁ ἐπισημότερος τῶν προφητῶν ὑπῆρξεν ὁ Ἡσαΐας. Ἐνεφανίσθη δὲ ὁ προφήτης οὗτος, ὅταν ἡ διαφθορὰ καὶ ἡ ἀσέβεια εἶχε φθάσει εἰς μέγιστον βαθμόν. Διὰ τοῦτο διὰ φωνῆς ἰσχυρᾶς καὶ διὰ γλώσσης ἰσχυροτάτης ἤλεγχε τοὺς ἀσεβεῖς καὶ ἐκάλει τὸν λαὸν νὰ μετανοήσῃ, διότι ἡ τιμωρία τοῦ Θεοῦ θὰ εἶναι ἀσθηροτάτη μὲν, ἀλλὰ δικαία. Συνεβούλευσε δὲ τὸν λαὸν νὰ δείξῃ τὴν μετάνοιαν αὐτοῦ δι' ἔργων ἀρεστῶν εἰς τὸν Θεόν, διὰ τῆς φιλανθρωπίας, τῆς ἀλληλοβοηθείας καὶ τῆς ἀγάπης πρὸς τοὺς δυστυχεῖς καὶ τοὺς πάσχοντας. Ὁ προφήτης οὗτος προεῖπε τὴν γέννησιν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὸν θάνατον αὐτοῦ χάριν τῆς σωτηρίας τοῦ κόσμου καὶ τὴν ἐκ νεκρῶν τριήμερον ἀνάστασιν του. Ἡ αὐστηρὰ γλῶσσα τοῦ προφήτου δὲν ἤλεγχε μόνον τὸν λαόν, ἀλλὰ καὶ τοὺς βασιλεῖς. Διὰ τοῦτο ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Μανασσῆ ὁ Ἡσαΐας ἐφρονεύθη κατὰ διαταγὴν τοῦ ἀσεβεστάτου τούτου βασιλέως, τοῦ ὁποίου τὴν ἀσέβειαν πολλὰκις ἐκάκισεν.

Ὁ Ἱερεμίας.

Μετὰ τὸν Ἡσαΐαν ἕτερος μέγας προφήτης ἐνεφανίσθη εἰς τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα. Ὁ προφήτης

οὗτος ἦτο ὁ Ἰερεμίας, ὁ ὁποῖος προεῖπεν εἰς τοὺς βασιλεῖς καὶ τὸν λαὸν τοῦ Ἰσραὴλ ὅτι ὁ Θεὸς θὰ τιμωρήσῃ αὐτοὺς διὰ τὴν διαφθορὰν καὶ τὰ ἁμαρτήματά των. Ὁ Ἰερεμίας προεῖδε καὶ προεῖπε τὴν καταστροφὴν τῆς Ἱερουσαλήμ καὶ τὴν αἰχμαλωσίαν τῶν Ἰσραηλιτῶν εἰς Βαβυλῶνα, ἀλλ' ὁ λαὸς τοῦ Ἰσραὴλ, συνειθισμένος εἰς τὴν ἁμαρτίαν, δὲν ἤθελε νὰ μετανοήσῃ. Ὅτε δὲ συνέβησαν ταῦτα καὶ ἡ Ἱερουσαλήμ μετεβλήθη εἰς ἐρείπια, ὁ Ἰερεμίας ἠσθάνθη ἀπερίγραπτο λύπην καὶ ἐθρήνησε τὴν καταστροφὴν τῆς πόλεως ταύτης. Τοὺς θρήνους του τούτους διετύπωσε εἰς ὠραῖον ποίημα (Ἰερεμιάδα), εἰς τὸ ὁποῖον λέγει ὅτι ἡ καταστροφὴ τῆς Ἱερουσαλήμ ὑπῆρξε δικαία τιμωρία τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ. Ὁ προφήτης οὗτος ἀπέθανε τὸν διὰ τοῦ λιθοβολισμοῦ θάνατον.

Ὁ Δανιὴλ.

Ὁ προφήτης Δανιὴλ ἔζησε καθ' ὃν χρόνον βασιλεὺς τῶν Βαβυλωνίων ἦτο ὁ Ναβουχοδονόσωρ. Ὅτε κατεστράφη ἡ Ἱερουσαλήμ καὶ οἱ κάτοικοι αὐτῆς μετεφέρθησαν αἰχμάλωτοι εἰς Βαβυλῶνα, ὁ Δανιὴλ ἦτο μεταξύ τῶν αἰχμαλωτισθέντων. Εἰς Βαβυλῶνα ὁ Δανιὴλ ἤρchiσε νὰ προφητεύῃ καὶ νὰ προλέγῃ τὰ μέλλοντα. Ὅτε δὲ ὁ Ναβουχοδονόσωρ εἶδεν ἓνα ὄνειρον καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ τὸ ἐξηγήσῃ κατέφυγεν εἰς τὸν προφήτην Δανιὴλ, ὁ ὁποῖος τοῦ ἐξήγησε τὸ ὄνειρον. Ὁ Ναβουχοδονόσωρ εὐ-

χαριστηθείς διὰ τοῦτο ἐτίμησε πολὺ τὸν Δανιὴλ
καὶ τὸν ἀνύψωσεν εἰς μέγα ἀξίωμα

Οἱ ἄγγελοι, νέοι εἰς τὴν κάμινον.

Μίαν ἡμέραν ὁ Ναβουχοδονόσωρ κατεσκεύασε
χρυσὴν εἰκόνα καὶ διέταξεν ὅλον τὸν λαὸν νὰ προσ-

κυνήσῃ. Τρεῖς νέοι Ἰουδαῖοι ὅμως, ὁ Ἀζαρίας, ὁ
Ἀνανίας καὶ ὁ Μισαήλ, οἱ ὅποιοι εἶχον διδαχθῆ
ὑπὸ τοῦ Δανιὴλ νὰ προσκυνῶσι μόνον τὸν ἀλη-
θινὸν Θεόν, ἤρνήθησαν νὰ συμμορφωθῶσι μετὰ τὴν
διαταγὴν τοῦ βασιλέως καὶ διὰ τοῦτο ἐρρίφθησαν
κατὰ διαταγὴν αὐτοῦ ἐντὸς καμίνου διὰ νὰ κατα-
καῶσιν. ● Ἄλλ' ὁ Θεὸς διεφύλαξεν αὐτοὺς καὶ
ἔμειναν σῶοι καὶ ἀβλαβεῖς. Ὅτε ὁ Ναβουχοδ-

νόσωρ εἶδεν ὅτι τοὺς τρεῖς ἐκείνους νέους δὲν τοῖς ἔκαιον αἱ φλόγες τῆς καμίνου, διέταξε νὰ σύρωσιν αὐτοὺς ἔξω τῆς καμίνου καὶ ρίψωσιν ἐντὸς αὐτῆς ὅλους ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ὕβριζον τὸν ἀληθινὸν Θεόν.

Ὁ Δανιὴλ εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ναβουχοδονόσορος ἀνεκνήρυχθη βασιλεὺς ὁ Βαλτάσαρ, ἀνὴρ ἄσωτος καὶ ἀμαρτωλός. Διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς ἐτιμώρησεν αὐτόν. Μίαν νύκτα ὁ βασιλεὺς τῶν Μήδων Δαρεῖος ὑπέταξε τὴν Βαβυλῶνα καὶ ἐφόνευσε τὸν Βαλτάσαρ καὶ πολλοὺς ἐκ τῶν κατοίκων τῆς πόλεως. Ὁ Δαρεῖος, ἀφοῦ ἐγένετο κύριος τῆς Βαβυλῶνος, ἐγνώρισε τὸν Δανιὴλ, τὸν ὁποῖον ἐξετίμησε πολὺ καὶ τοῦ ἔδωκε μέγα ἀξίωμα. Ἀλλὰ τότε πολλοὶ ἐχθροὶ τοῦ Δανιὴλ φθονοῦντες αὐτὸν κατώρθωσαν νὰ πείσωσι τὸν βασιλέα νὰ διατάξῃ νὰ ριφθῇ ὁ Δανιὴλ εἰς ἓνα λάκκον, ἐντὸς τοῦ ὁποῖου ὑπῆρχον ἑπτὰ λέοντες, ἵνα κατασπαραχθῇ ὑπ' αὐτῶν. Ὁ Θεὸς ὅμως ἔστειλεν ἄγγελον, ὁ ὁποῖος ἐκλείσει τὰ στόματα τῶν λεόντων καὶ τοιουτοτρόπως ἐσώθη ὁ Δανιὴλ καὶ ἐδοξολόγει τὸ ὄνομα Κυρίου τοῦ Θεοῦ του. Τὸ θαῦμα τοῦτο, ὅταν εἶδεν ὁ βασιλεὺς, διέταξε νὰ ἀνασύρωσιν ἐκ τοῦ λάκκου τὸν Δανιὴλ καὶ νὰ ρίψωσιν ἐντὸς αὐτοῦ τοὺς ἐχθρούς του, τοὺς ὁποίους καὶ κατεσπάραξαν οἱ λέοντες.

Ἰὼ Ἰωνᾶς.

Ὁ Ἰωνᾶς διετάχθη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ νὰ μεταβῆ εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς Ἀσσυρίας Νινευτὶ καὶ νὰ εἶπῃ εἰς τοὺς κατοίκους αὐτῆς νὰ μετανοήσουν καὶ νὰ μὴ εἶνε ἀσεβεῖς, διότι θὰ καταστραφοῦν. Ὁ Ἰωνᾶς ὅμως, δὲν ἠκολούθησε τὴν διαταγὴν ταύτην τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ἐπεβιβάσθη εἰς ἓν πλοῖον καὶ διηυθύνετο εἰς τὴν πόλιν Θαρσίς. Ὁ Θεὸς τότε ἤγειρε τρικυμίαν μεγάλην καὶ τὸ πλοῖον ἐκινδύνευε νὰ πνιγῆ. Τότε οἱ ναῦται καὶ τὸ πλήρωμα ἀπεφάσισαν νὰ βάλωσι κλῆρον διὰ νὰ ἴδωσι ποῖος ἦτο ὁ αἷτιος τοῦ κινδύνου των. Ὁ δὲ κλῆρος ἐπέσεν εἰς τὸν Ἰωνᾶν.

Τότε οἱ ναῦται ἔρριψαν τὸν Ἰωνᾶν εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἡ τρικυμία ἔπαυσε. Μόλις ἐρρίφθη ὁ Ἰωνᾶς εἰς τὴν θάλασσαν, μέγα κῆτος κατέπιεν αὐτόν. Ἐμεινε δὲ ὁ Ἰωνᾶς τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας εἰς τὴν κοιλίαν τοῦ κήτους χωρὶς νὰ πάθῃ τίποτε. Ἐντὸς τοῦ κήτους εὐρισκόμενος ὁ Ἰωνᾶς προσηύχετο ἀδιακόπως καὶ ἐζήτηι συγχώρησιν παρὰ τοῦ Θεοῦ. Τέλος ὁ Θεὸς τὸν συνεχώρησε καὶ τὸ κῆτος ἐξήγαγε τὸν Ἰωνᾶν σῶον εἰς τὴν ξηράν. Ἀμέσως τότε μετέβη εἰς τὴν πόλιν Νινευτὶ καὶ ἐκάλεσε τοὺς κατοίκους νὰ μετανοήσωσιν, ὅπως τὸν εἶχε διατάξει ὁ Θεός.

Ἡ ἱστορία τοῦ πολυπαθοῦς Ἰῶβ.

Εἰς μίαν πόλιν ἔζη μίαν φορὰν εἷς ἄνθρωπος ὀνομαζόμενος Ἰῶβ. Ὁ Ἰῶβ διεκρίνετο διὰ τὴν μεγά-

την αὐτοῦ εὐσέβειαν καὶ τὴν πίστιν του εἰς τὸν Θεόν. Ἦτο δὲ εὐτυχῆς ὁ Ἰώβ, διότι εἶχε πολλὰ τέκνα, ἑπτὰ υἱοὺς καὶ ἑπτὰ θυγατέρας, ἄπειρα ποίμνια καὶ ἔνδοξον ὄνομα. Ἀλλ' αἴφνης μίαν ἡμέραν ὁ Ἰώβ ἔχασε τὰ πάντα καὶ ἀπὸ τῆς μεγαλυτέρας εὐτυχίας περιέπεσεν εἰς μεγίστην δυστυχίαν. Μίαν ἡμέραν, ἐνῶ συνέτρωγε μετὰ τῆς οἰκογενείας του, ἐγένετο μέγας σεισμός καὶ κατεκρήμνισε τὴν οἰκίαν. Ὅλα τὰ τέκνα του ἐτάφησαν ὑπὸ τὰ ἑρείπια. Ἐσώθη μόνος αὐτὸς μετὰ τῆς συζύγου του. Ὡς νὰ μὴ ἔφθανεν ἡ συμφορὰ αὕτη, κλέπται ἀφῆρσαν τὰ ποίμνιά του καὶ τέλος αὐτὸς προσεβλήθη ἀπὸ φοβερὰν νόσον. Ἐμεινε λοιπὸν πτωχότατος καὶ ἔζη μακρὰν τῆς πόλεως.

Μὲ ὅλας ὅμως αὐτὰς τὰς δυστυχίας ὁ Ἰώβ δὲν ἔκλυσε νὰ δοξάζῃ τὸν Θεόν. Ἐνῶ δὲ ἡ σύζυγός του ἔλεγεν ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ περιμένῃ τίποτε ἀπὸ τὸν Θεόν, ὁ Ἰώβ ἐπέπληττεν αὐτήν, εἰς δὲ τοὺς φίλους του, οἱ ὅποιοι προσήρχοντο διὰ νὰ τὸν παρηγορήσουν, ἔλεγεν· «Ὁ Θεὸς μοι ἔδωκε τὰ ἀγαθὰ, τὰ ὅποια εἶχον, καὶ ὁ Θεὸς μου τὰ ἀφῆρσε πάλιν. Ἄς εἶναι εὐλογητὸν τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου».

Οἱ φίλοι τοῦ Ἰώβ δὲν ἤξευραν ποῦ νὰ ἀποδώσουν τὰ πολλὰ δυστυχήματα, τὰ ὅποια ὁ Θεὸς ἔδωκεν εἰς αὐτόν. Ὅταν δὲ μίαν ἡμέραν εἶπον οἱ φίλοι του πρὸς τὸν Ἰώβ ὅτι θὰ ἔκαμε κάποιαν μεγάλην ἁμαρτίαν διὰ νὰ τὸν τιμωρήσῃ ὁ Θεὸς τόσον σκληρά, ὁ Ἰώβ τότε μόνον ἠγανάκτησε καὶ κατηράσθη τὴν ἡμέραν τῆς γεννήσεώς του, ἀμέσως

ὅμως πάλιν μετενόησε καὶ ἔδοξολόγει τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ.

Τέλος ὁ Θεὸς, ὅταν εἶδε τὴν μεγάλην ὑπομονὴν τοῦ Ἰὼβ καὶ τὴν πρὸς αὐτὸν πίστιν του, τὸν ἐθεράπευσεν ἀπὸ τὴν νόσον καὶ τοῦ ἐχάρισε περισσότερα ἀγαθὰ.

Ὁ Ἰὼβ ἀνέκτησε τὰ ποίμνιά του καὶ ἀπέκτησε πάλιν ἑπτὰ υἱοὺς καὶ ἑπτὰ θυγατέρας.

Δὲν πρέπει νὰ γογγύζωμεν κατα τοῦ Θεοῦ διὰ τὰ δυστυχίματά μας, ἀλλὰ νὰ ὑπομένωμεν αὐτὰ ἔχοντες πάντοτε τὰς ἐλπίδας μας εἰς αὐτόν.

ΣΥΓΚΕΦΑΛΑΙΩΣΙΣ

Οἱ προφήται.— Ἐπειδὴ ὁ λαὸς τῶν Ἰσραηλιτῶν ἤρχισε νὰ διαφθείρηται καὶ νὰ παραβαίῃ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ὁ Θεὸς ἀπέστειλε τοὺς προφήτας, ἄνδρας εὐσεβεῖς, οἱ ὁποῖοι διὰ τῶν λόγων καὶ τῶν συμβουλῶν των προσεπάθουν νὰ ἐπαναφέρουν τοὺς Ἰσραηλίτας εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου. Ἀλλ' οἱ Ἰσραηλίται δὲν ἐπήκουσαν εἰς τοὺς λόγους τῶν προφητῶν, κατεδίωξαν δὲ αὐτοὺς καὶ τοὺς ἐφόνευσαν. Ἐπισημότεροι τῶν προφητῶν ἦσαν ὁ Ἡλίας, ὁ Ἡσαίας, ὁ Ἰερεμίας, ὁ Λαυιήλ καὶ ὁ Ἰωνᾶς. Ἐκ τούτων ὁ μὲν Ἡσαίας προεῖπε τὸν θάνατον καὶ τὴν ἀνάστασιν τοῦ Σωτῆρος, ὁ δὲ Ἰερεμίας προανήγγειλε τὴν καταστροφὴν τῆς Ἱερουσαλήμ, ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τῆς ὁποίας ἐθρίγησε.

Ὁ Ἰώβ.— Οὗτος ἦτο ἀνὴρ δίκαιος καὶ εὐσεβής, ἔζη δὲ ἐν πλήρει εὐτυχίᾳ. Αἰφνιδίως ὁμοῦ ἀπώλεσεν ὅλα τὰ κτήματα αὐτοῦ καὶ τὰ τέκνα του, αὐτὸς δὲ κατελήφθη ὑπὸ τρομερᾶς νόσου καὶ ἐγένετο τριουτοτρόπως δυστυχέστατος. Ἐν τούτοις ὁμοῦ δὲν ἐγόγγυζεν ἐναντίον τοῦ Θεοῦ. Ἄλλ' ἐδοξολόγει αὐτὸν καὶ ἔλεγεν «Ὁ Θεὸς μοι ἔδωκε τὰ ἀγαθὰ καὶ ὁ Θεὸς πάλιν μοι τὰ ἀφῆρέσεν. Εἶη τὸ ὄνομα αὐτοῦ εὐλογημένον». Ὁ Θεὸς βλέπων τὴν ὑπομονὴν καὶ τὴν εὐσέβειαν τοῦ Ἰώβ ἐχώρισε καὶ πάλιν εἰς αὐτὸν τὰ τέκνα του καὶ τὸν κατεστήσεν εὐτυχῆ.

ΤΕΛΟΣ

